

รายงาน

สรุปผลการพิจารณาศึกษาของคณะอนุกรรมการอิสระต่าง ๆ
ในคณะกรรมการการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔

นายประกอบ รัตนพันธ์ ประธานคณะกรรมการการศึกษา
สมัยที่ ๑

นายสมบูรณ์ อุทัยเวียนกุล ประธานคณะกรรมการการศึกษา
สมัยที่ ๒

กลุ่มงานคณะกรรมการการศึกษา
สำนักกรรมการ ๓
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY

3961202955

ส 06034

สผ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทน
19 ราษฎร. สำนักกรรมธิการ 3.
7.1 รายงานสรุปผลการพิจารณา
328.32 ศึกษาของคณะอนุกรรมการ
คณะต่าง ๆ ในคณะกรรมธิการ
การศึกษา สภาผู้แทนราษฎร...

#76734

คพ

19

7.1

328-32

รายงาน

สรุปผลการพิจารณาการศึกษาของคณะกรรมการการคณะต่าง ๆ

ในคณะกรรมการการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔

นายประกอบ รัตนพันธ์ ประธานคณะกรรมการการศึกษา

สมัยที่ ๑

นายสมบูรณ์ อุทัยเวียนกุล ประธานคณะกรรมการการศึกษา

สมัยที่ ๒

สิ่งพิมพ์รัฐบาล

สมบัติห้องสมุดรัฐสภา

คำนำ

คณะกรรมการการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณา สอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา การพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ และการส่งเสริมวัฒนธรรมประชาธิปไตย รวมทั้งแนวทางการปรับฐานการเรียนรู้ของประชาชนสู่ โลกโลกาภิวัตน์

กลุ่มงานคณะกรรมการการศึกษา ได้จัดทำหนังสือ “รายงานสรุปผลการพิจารณาศึกษา ของคณะอนุกรรมการคณะต่าง ๆ ในคณะกรรมการการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔” เล่มนี้ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เป็นการรวบรวมและเผยแพร่ผลการพิจารณาของคณะอนุกรรมการ เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องและผู้สนใจได้รับทราบและนำไปเป็นข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าต่อไป อนึ่ง หากหนังสือเล่มนี้มีความบกพร่องประการใด คณะผู้จัดทำต้องขออภัยมา ณ โอกาสนี้

สารบัญ

หน้า

คำนำ

รายงานคณะกรรมการการศึกษา.....	๑
ที่มาของคณะกรรมการ.....	๕
อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการศึกษา.....	๕
แนวทางการดำเนินงานของคณะกรรมการการศึกษา.....	๖

สรุปรายละเอียดผลการพิจารณาศึกษา

๑. คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาแก้ไขปัญหา ความเหลื่อมล้ำและความไม่เป็นธรรมทางการศึกษา.....	๘
๒. คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาเรื่อง ครูกับคุณภาพการศึกษา.....	๑๙
๓. คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาเรื่อง วิทยฐานะข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา.....	๒๖
๔. คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษา กรณีขอให้เพิ่มงบประมาณ สนับสนุนโรงเรียนเอกชนที่ได้รับผลกระทบจากการปรับเงินเดือนครู จบปริญญาตรี เป็นเดือนละ ๑๕,๐๐๐ บาท.....	๓๑
๕. คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาเพื่อแก้ปัญหาการรับรอง สถาบันการศึกษา หลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.....	๔๓
๖. คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการโยกย้าย บรรจุ แต่งตั้งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	๔๖
๗. คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เพื่อพัฒนาระบบการศึกษาเอกชนอย่างยั่งยืน.....	๔๖
๘. คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติ การศึกษาพระพุทธศาสนาแห่งชาติ พ.ศ.	๔๖

ภาคผนวก

ก. ภาพกิจกรรมคณะอนุกรรมการ.....	๔๗
ง. รายงานคณะทำงานจัดทำรายงาน.....	๕๐

รายนาม
คณะกรรมการการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ (สมัยที่ ๑)

นายประกอบ รัตนพันธ์
ประธานคณะกรรมการ

นายพงศกร อรรณนพพร
รองประธานคณะกรรมการ
คนที่หนึ่ง

นายกำพล สุภาแพ่ง
รองประธานคณะกรรมการ
คนที่สอง

นางทัศนียา รัตนเศรษฐ
รองประธานคณะกรรมการ
คนที่สาม

ศาสตราจารย์กนก วงษ์ตระหง่าน
รองประธานคณะกรรมการ
คนที่สี่

นายเวียง วรเชษฐ
ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

นางอารีญาภรณ์ ชารัมย์
ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

นายครุমানิตย์ สังข์พุ่ม
โฆษกคณะกรรมการ

นายณัฐ บรรทัดฐาน
โฆษกคณะกรรมการ

นายบุญฐิน ประทุมลี
กรรมการ

นายรณเทพ อนุวัฒน์
กรรมการ

นางวันเพ็ญ พร้อมพัฒน์^๑
กรรมการ

นางบุญรีน ศรีเรศ^๒
กรรมการ

นายสรชัต สุธิตต์
กรรมการ

นายสุรสาธ ฝาสุข
กรรมการ

นายบัญญัติ เจตนจันทร์
เลขานุการคณะกรรมการ

^๑ นางวันเพ็ญ พร้อมพัฒน์ พ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ เนื่องจากลาออก

^๒ นางบุญรีน ศรีเรศ ดำรงตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

รายนาม
คณะกรรมการการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ (สมัยที่ ๒)

นายสมบูรณ์ อุทัยเวียนกุล^๓
ประธานคณะกรรมการ

นายพงศกร อรรณนพพร
รองประธานคณะกรรมการ
คนที่หนึ่ง

นายกำพล สุกาแพ่ง
รองประธานคณะกรรมการ
คนที่สอง

นางทัศนียา รัตนเศรษฐ
รองประธานคณะกรรมการ
คนที่สาม

ศาสตราจารย์กนก วงษ์ตระหง่าน
รองประธานคณะกรรมการ
คนที่สี่

นายเวียง วรเชษฐ์
ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ

นางอารีญาภรณ์ ชารัมย์
ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ

^๓ นายสมบูรณ์ อุทัยเวียนกุล ดำรงตำแหน่งเมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๖
แทน นายประกอบ รัตนพันธ์ พ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๖ เนื่องจากลาออก

นายक्रमานิตย์ สingsam^๔
โฆษกคณะกรรมการธิการ

นางเอมอร สินธุ์ไพโร^๕
โฆษกคณะกรรมการธิการ

นายณัฐ บรรทัดฐาน
โฆษกคณะกรรมการธิการ

นายบุญฉิน ประทุมลี
กรรมการธิการ

นางบุญฉีน ศรีธเรศ
กรรมการธิการ

นายรณเทพ อนุวัฒน์
กรรมการธิการ

นายสรชิต สุจิตต์
กรรมการธิการ

นายสุรสาธิต ผาสุก
กรรมการธิการ

นายบัญญัติ เจตนจันทร์
เลขาธิการคณะกรรมการธิการ

^๔ นางเอมอร สินธุ์ไพโร ดำรงตำแหน่งเมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

^๕ นายक्रमานิตย์ สingsam พ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ เนื่องจากลาออก

ที่มาของคณะกรรมการธิการ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๓๕ ให้สภาผู้แทนราษฎรมีอำนาจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตั้งเป็นกรรมการธิการสามัญ และต้องมีจำนวนตามหรือใกล้เคียงกับอัตราส่วนของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทั้งนี้ เพื่อให้คณะกรรมการกระทำกิจการ พิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ แล้วรายงานผลการพิจารณาศึกษาพร้อมข้อสังเกตที่คณะรัฐมนตรีควรทราบหรือควรปฏิบัติต่อสภาเพื่อพิจารณา

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๘๒ ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๓๕ ให้สภาตั้งคณะกรรมการธิการสามัญขึ้นมา ๓๕ คณะ (แต่ละคณะประกอบด้วยกรรมการธิการ จำนวน ๑๕ คน)

อำนาจหน้าที่ของ

คณะกรรมการธิการการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร

ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ สภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ได้มีมติตั้งคณะกรรมการธิการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรสามสัปดาห์คณะ เพื่อเป็นกลไกในการช่วยเหลือกิจการของสภาผู้แทนราษฎรในการทำงานด้านการตรวจสอบและควบคุมการบริหารราชการของฝ่ายบริหาร โดย ข้อ ๘๒ ให้สภาตั้งคณะกรรมการธิการสามัญขึ้นสามสัปดาห์คณะ แต่ละคณะประกอบด้วยกรรมการธิการมีจำนวนสัปดาห์คน โดยให้คณะกรรมการธิการการศึกษามีอำนาจหน้าที่ดังนี้

“มีอำนาจหน้าที่กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใดๆ ที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา การพัฒนาการศึกษาของชาติ และการส่งเสริมวัฒนธรรมประชาธิปไตย รวมทั้งแนวทางการปฏิรูปฐานการเรียนรู้ของประชาชนสู่โลกโลกาภิวัตน์”

**แนวทางการดำเนินงานของ
คณะกรรมการการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔**

ในคราวประชุมคณะกรรมการ ครั้งที่ ๔ เมื่อวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ที่ประชุมได้พิจารณากรอบและแนวทางการดำเนินงานของคณะกรรมการ โดยยึดหลักตามกรอบของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ และ พระราชบัญญัติคำสั่งเรียกของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๔ ซึ่งที่ประชุมได้มีมติกำหนดกรอบและแนวทางในการดำเนินงานของคณะกรรมการการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ดังนี้

๑) พิจารณาศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา รวมถึงคุณภาพการศึกษาของชาติ ตลอดจนการส่งเสริมวัฒนธรรมประชาธิปไตย และแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ของประชาชน เพื่อเตรียมความพร้อมในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียนและโลกโลกาภิวัตน์

๒) พิจารณาศึกษาการบริหารงานของรัฐบาลด้านการบริหารจัดการศึกษาในเชิงนโยบายเป็นหลัก

๓) พิจารณาติดตามการปฏิบัติงานของรัฐ เพื่อให้เกิดผลในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาการศึกษาของชาติ นอกเหนือจากการพิจารณาปัญหาต่าง ๆ ตามสถานการณ์

๔) การดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนด้านการศึกษา เพื่อให้เกิดความรวดเร็วในการทำงาน คณะกรรมการจะสอบถามข้อเท็จจริงไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก่อน หากคำชี้แจงมีเหตุผล เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเป็นที่ยอมรับได้ คณะกรรมการจะแจ้งให้ผู้ร้องเรียนทราบ แต่ทั้งนี้หากยังไม่เป็นที่ยุติคณะกรรมการจะพิจารณาดำเนินการตามกระบวนการต่อไป

นอกจากนี้ คณะกรรมการกำหนดลักษณะ/วิธีดำเนินการตามกรอบและแนวทางในการดำเนินงานดังกล่าวข้างต้น ดังต่อไปนี้

๑) การประชุมประจำสัปดาห์

การประชุมจะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญและข้อบังคับการประชุมของสภาผู้แทนราษฎรที่ได้กำหนดไว้ โดยกำหนดระเบียบวาระเพื่อพิจารณา เช่น

(๑) ประเด็นการติดตามนโยบายการศึกษาที่สำคัญ และการพิจารณาปัญหาต่าง ๆ ทางการศึกษาตามสถานการณ์เร่งด่วน

(๒) ข้อร้องเรียนทางด้านการศึกษาของบุคคลและหน่วยงานต่าง ๆ

(๓) ข้อเสนอประเด็นทางด้านการศึกษาจากคณะกรรมการ

๒) การดำเนินกิจการอื่น ๆ

การดำเนินกิจการอื่น ๆ ของคณะกรรมการเป็นไปเพื่อประโยชน์ของคณะกรรมการในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูล ข้อเท็จจริงและรายละเอียดอื่น ๆ อันจะใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการและเป็นส่วนหนึ่งในเหตุผลที่จะนำเสนอในรายงานเพื่อสภาพิจารณาต่อไป การดำเนินกิจการอื่น ๆ ของคณะกรรมการ ได้แก่ การจัดสัมมนา การเดินทางไปศึกษาดูงาน/ศึกษาข้อเท็จจริงในประเทศและต่างประเทศ

สรุปผลการพิจารณาการศึกษาของคณะอนุกรรมการอิสระต่าง ๆ
 ในคณะกรรมการการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔

คณะกรรมการการศึกษา ได้มีมติตั้งคณะอนุกรรมการรวม ๘ คณะเพื่อพิจารณาศึกษาเรื่องต่าง ๆ ได้แก่

๑. คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำและความไม่เป็นธรรมทางการศึกษา
๒. คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาเรื่อง ครูกับคุณภาพการศึกษา
๓. คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาเรื่อง วิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
๔. คณะอนุกรรมการพิจารณาการศึกษา กรณีขอให้เพิ่มงบประมาณสนับสนุนโรงเรียนเอกชนที่ได้รับผลกระทบจากการปรับเงินเดือนครูจบปริญญาตรี เป็นเดือนละ ๑๕,๐๐๐ บาท
๕. คณะอนุกรรมการพิจารณาการศึกษาเพื่อแก้ปัญหาการรับรองสถาบันการศึกษา หลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
๖. คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการโยกย้าย บรรจุ แต่งตั้งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๗. คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาการส่งเสริมการศึกษาเอกชนเพื่อพัฒนาระบบการศึกษาเอกชนอย่างยั่งยืน
๘. คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติการศึกษาพระพุทธศาสนาแห่งชาติ พ.ศ. (นายบัญญัติ เจตนจันทร์ ประธานคณะอนุกรรมการ)

ทั้งนี้ สรุปผลการพิจารณาการศึกษาของคณะอนุกรรมการอิสระต่าง ๆ มีดังนี้

๑ คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาแก้ไขปัญหาคความเหลื่อมล้ำและความไม่เป็นธรรมทางการศึกษา

๑) ความเป็นมา

ด้วยในคราวประชุมคณะกรรมการการศึกษา ครั้งที่ ๗ เมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ที่ประชุมได้พิจารณาเรื่องปัญหาคความเหลื่อมล้ำและความไม่เป็นธรรมทางการศึกษา และมีมติตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณาศึกษาเพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางตลอดจนวิธีการในการแก้ปัญหาคความเหลื่อมล้ำและความไม่เป็นธรรมทางการศึกษา แล้วจัดทำรายงานผลการพิจารณาการศึกษาพร้อมทั้งข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว โดยมอบหมายให้ ศาสตราจารย์กนก วงษ์ตระหง่าน ตำแหน่ง รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่ เป็นประธานคณะอนุกรรมการ ซึ่งคณะอนุกรรมการชุดดังกล่าวมีจำนวน ๑๐ คน ประกอบด้วย

๑. ศาสตราจารย์กนก วงษ์ตระหง่าน	ประธานคณะอนุกรรมการ
๒. นายณัฐ บรรทัดฐาน	รองประธานอนุกรรมการ
๓. นายสรชิต สุจิตต์	รองประธานอนุกรรมการ
๔. รองศาสตราจารย์สมพงษ์ จิตระดับ	โฆษกคณะอนุกรรมการ
๕. นายบุญนิศ ยุกตะนันท์	โฆษกคณะอนุกรรมการ
๖. นายสุรสาธิต ผาสุข	อนุกรรมการ
๗. นายเฉลียว อยู่สีมารักษ์	อนุกรรมการ
๘. นายนคร ตั้งคะพิภพ	อนุกรรมการ
๙. รองศาสตราจารย์ปภัสวดี วีรภิตติ	อนุกรรมการ
๑๐. นายนพพร สุวรรณรุจิ	เลขานุการคณะอนุกรรมการ

นอกจากนี้คณะกรรมการได้เชิญผู้แทนจากหน่วยต่าง ๆ ร่วมเป็นคณะที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการเพื่อให้มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานทางวิชาการ ให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวแก่คณะอนุกรรมการ ดังนี้

๑. ผู้แทนสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๒. ผู้แทนสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา
๓. ผู้แทนสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
๔. ผู้แทนสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
๕. ผู้แทนสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
๖. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
๗. ผู้แทนสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)
๘. ผู้แทนสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)
๙. ผู้แทนสำนักงานงบประมาณ
๑๐. ผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๑๑. ผู้แทนกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน
๑๒. ผู้แทนสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ (พม.)
๑๓. ผู้แทนสำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (สสค.)
๑๔. ผู้แทนสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

๒) ผลการพิจารณาศึกษา

คณะอนุกรรมการได้พิจารณาศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรค ๓ ประการ ได้แก่

(๑) สภาพปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการดูแล การให้บริการ การจัดการศึกษา และการบริหารจัดการทรัพยากรของหน่วยงานต่าง ๆ สำหรับเด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการ

(๑.๑) สภาพปัญหาในกำหนดประเภท และ การติดตามค้นหาเด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการ

(๑.๑.๑) การกำหนดคำนิยาม ความหมาย และการกำหนดประเภทของเด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการของหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องมีความแตกต่างกัน แหล่งที่มาของข้อมูลไม่ชัดเจน ข้อมูลมีลักษณะหลากหลายจึงไม่สามารถจัดให้เป็นระบบเพื่อการสืบค้นข้อมูลได้ สืบเนื่องจากเด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการนั้นมีหน่วยงานที่เข้ามาเกี่ยวข้องในการดูแลและให้บริการหลายหน่วยงาน ทั้งภาครัฐและเอกชน มีการให้นิยาม และกำหนดประเภทกลุ่มเด็กภายใต้ภารกิจของหน่วยงานนั้นๆ มีการสำรวจข้อมูลในลักษณะต่างคนต่างสำรวจ ดังนั้นการกำหนดประเภทของกลุ่มเด็กดังกล่าวจึงมีความหลากหลาย แตกต่าง และยังไม่มีการร่วมกันกำหนดนิยามความหมายและประเภทเพื่อให้การสำรวจข้อมูลของหน่วยงานต่างๆเป็นฐานเดียวกัน

(๑.๑.๒) ฐานข้อมูลเด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการที่ใช้อยู่ปัจจุบันมีความคลาดเคลื่อนทั้งด้านจำนวนและรายละเอียดข้อมูล และไม่สามารถเชื่อมโยงเป็นฐานข้อมูลเดียวกันทั้งประเทศได้ สืบเนื่องจากปัญหาของการกำหนดนิยาม ความหมายประเภทและวิธีการได้มาซึ่งทำให้ข้อมูลมีความแตกต่างกัน ตรวจสอบข้อมูลและตัวเลขที่แน่นอนไม่ได้ นอกจากนี้ การค้นหาเด็กกลุ่มนี้ยังเป็นเรื่องที่ยาก ต้องอาศัยท้องถิ่น ชุมชนองค์กรภาคเอกชนเข้าร่วมในการค้นหาเด็ก เนื่องจากผู้ปกครองบางส่วนไม่ยอมรับและไม่กล้าเปิดเผยข้อมูล เช่นเด็กพิการ เด็กออทิสติก เป็นต้น ทำให้ข้อมูลที่แท้จริงตกหล่น ฐานข้อมูลของแต่ละหน่วยงานจึงขาดความถูกต้องและไม่สามารถนำมาเชื่อมต่อเพื่อการบูรณาการจัดการดูแล หรือใช้ประโยชน์ในการสืบค้นติดตามตัวเด็กเพื่อให้ความช่วยเหลือดูแลเด็กได้อย่างทั่วถึงและรวดเร็วได้ ซึ่งจะเป็นการลดความรุนแรงของปัญหาที่จะเกิดต่อสังคมในภาพรวมได้

(๑.๒) ปัญหาและอุปสรรคในการดูแล และการให้บริการ (Service) เด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการ การบริหารจัดการทรัพยากร ของหน่วยงานต่าง ๆ

(๑.๒.๑) ปัญหาและอุปสรรคด้านงบประมาณ พบว่า หน่วยงานต่าง ๆที่มีภารกิจดูแลเด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการได้รับการจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอ การดูแลเด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการจำเป็นต้องใช้งบประมาณในอัตราที่สูงกว่าอัตราของเด็กปกติทั่วไป ๒ - ๓ เท่า รูปแบบในการดูแลและการให้การศึกษาต้องเพิ่มเติมเป็นพิเศษ เช่น อุปกรณ์การเรียนการสอนสำหรับคนพิการประเภทต่างๆ อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมต้องเหมาะสมกับสภาพร่างกายของเด็ก ขณะที่เด็กด้อยโอกาส เช่นเด็กยากจน หรือเด็กพื้นที่ห่างไกลต้องเพิ่มค่าใช้จ่ายในเรื่องค่าที่พัก อาหาร ค่าเดินทาง สำหรับการไปโรงเรียน เป็นต้น

(๑.๒.๒) ปัญหาและอุปสรรคด้านกฎ ระเบียบ พบว่า กฎ ระเบียบเกี่ยวกับการจัดการศึกษา และการดูแลเด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการยังไม่ครอบคลุมในทุกประเด็นและทุกกลุ่ม และบางครั้งเนื้อหาสาระมีความขัดแย้งและไม่เอื้อต่อการทำงานร่วมกัน เช่น การกำหนดเกณฑ์อายุของเด็กที่จะเข้าเรียนในระบบของ กศน. ที่ไม่เอื้อให้เด็กด้อยโอกาสที่ประสงค์จะออกจากการศึกษาในระบบของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และเลือกจะอยู่นอกระบบโรงเรียนได้รับการศึกษาต่อได้ เช่น เด็กที่ออกจากโรงเรียนกลางคัน แม่วัยใส เป็นต้น ประเด็นเหล่านี้ควรจะอยู่ในการดูแลของส่วนงานใด รวมทั้งปัญหากฎระเบียบต่าง ๆ ที่กระจายซ้ำซ้อนอยู่ในหลายหน่วยงาน และมีรายละเอียดที่แตกต่าง ขัดแย้ง และบางครั้งไม่เอื้อต่อการทำงานร่วมกัน เช่น การส่งต่อเด็กกรณีย้ายโรงเรียนและประสงค์จะเทียบโอนหน่วยกิตการศึกษา (credit) เป็นต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎ ระเบียบของกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกจ่ายงบประมาณข้ามจังหวัด/กระทรวง/แผนงาน เป็นต้น ก็ยังไม่เอื้อต่อการดูแลเด็กกลุ่มนี้

(๑.๒.๓) ปัญหาและอุปสรรคด้านการบริหารจัดการ ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีรูปแบบและวิธีการบริหารจัดการที่ต่างกันอย่างสิ้นเชิง ตั้งแต่ องค์ความรู้ในการดูแลเด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการ กฎระเบียบ หลักเกณฑ์การประสานงาน การบริหารจัดการงบประมาณ บุคลากร ตลอดจนการบริหารจัดการระบบฐานข้อมูล รวมทั้ง

ขาดการบูรณาการการทำงานร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรม ก่อให้เกิดความซ้ำซ้อน รวมทั้งการสร้างการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการจากภาคเอกชนยังมีน้อยมาก

(๑.๒.๔) ปัญหาและอุปสรรคด้านบุคลากร ทุกหน่วยงานจะประสบปัญหาที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันคือขาดแคลนบุคลากรที่จะมาดูแลกลุ่มเด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการ ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ การดูแลและการจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเด็กเหล่านี้ต้องอาศัยการดูแลอย่างใกล้ชิด ครูอาจารย์และ/หรือบุคลากรต้องมีความรู้เฉพาะทางนอกเหนือจากความรู้ที่ใช้ดูแลจัดการเด็กปกติ เช่น ความรู้ด้านจิตวิทยา ความรู้เกี่ยวกับความพิการ และการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กพิเศษ โดยเฉพาะกลุ่มเด็กพิการ เด็กสมาธิสั้น และเด็กออทิสติก เป็นต้น ขณะที่ปัจจุบัน การผลิตครูหรือบุคลากรในลักษณะดังกล่าวยังมีจำนวนน้อยและมีแนวโน้มที่จะลดลง หรือ ยกเลิกหลักสูตร เช่น หลักสูตรที่ผลิตครูแนะแนว นอกจากนี้ ครูและ/หรือบุคลากรเหล่านี้ยังไม่ได้รับการดูแลในเรื่องค่าตอบแทนเป็นพิเศษที่สอดคล้องกับภาระงานตามความเป็นจริง ซึ่งยุ่งยากและซับซ้อนกว่าปกติ

(๑.๒.๕) ปัญหาและอุปสรรคเรื่องระบบฐานข้อมูล ตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น พบว่าฐานข้อมูลเด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการที่ใช้อยู่ปัจจุบันมีความคลาดเคลื่อนทั้งด้านจำนวนและรายละเอียดข้อมูล และไม่สามารถเชื่อมโยงเป็นฐานข้อมูลเดียวกันทั้งประเทศได้ ส่งผลกระทบต่อการกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการที่สอดคล้องต่อความต้องการและสถานการณ์จริง เนื่องจากมีหน่วยงานที่เข้ามารับผิดชอบดูแลหลายหน่วยงาน การจัดเก็บข้อมูลและการบริหารจัดการฐานข้อมูลจะเอื้อต่อภาระงานและความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงานเท่านั้น ข้อมูลเด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการที่ได้จากการสำรวจจึงซ้ำซ้อนและบางส่วนตกหล่นจากการสำรวจ รวมถึงข้อมูลของกลุ่มเด็กที่เป็นทั้งเด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการ และ/หรือพิการซ้ำซ้อน ทำให้ฐานข้อมูลกลุ่มเด็กฯไม่มีคุณภาพ ไม่สามารถนำข้อมูลมาใช้ตัดสินใจเชิงนโยบายในด้านต่างๆได้ เช่น การกำหนดนโยบายด้านงบประมาณ การแก้ไขปัญหาของกลุ่มเด็กฯดังกล่าวที่ผ่านมาจึงไม่สอดคล้องกับความต้องการและสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้น

(๑.๒.๖) ปัญหาและอุปสรรคด้านประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยราชการกับองค์กรเอกชน (NGO) เนื่องจากกลุ่มเด็กฯส่วนหนึ่งอยู่ในการดูแลขององค์กรเอกชน (NGO) ซึ่งมีการบริหารจัดการองค์กรที่คล่องตัว ยืดหยุ่นกว่าการบริหารของระบบราชการ การเข้าถึงตัวเด็ก การแก้ไขปัญหาขั้นต้นจึงรวดเร็ว แต่บางกรณีจำเป็นต้องมีการส่งต่อ เพื่อร่วมกันช่วยเหลือเด็กตามควรแก่กรณี ยังประสบปัญหาขาดแนวทางที่ชัดเจนในการส่งต่อ ระบบงบประมาณไม่เอื้อ ภาระเบียดเบียนอำนวย การช่วยเหลือจึงล่าช้าจนอาจเกิดผลเสียมากกว่าที่ควร เป็นต้น

(๑.๒.๗) ปัญหาอื่น ๆ ที่พบ เช่น การเรียนของเด็กไม่มีความต่อเนื่อง เช่น เด็กที่ต้องเดินทางเข้า – ออกประเทศเป็นระยะ ๆ ตามผู้ปกครองที่เป็นคนต่างด้าว เป็นต้น

(๒) สภาพปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดค่าใช้จ่ายรายหัว (unit cost) ของกลุ่มเด็กด้อยโอกาส และเด็กพิการ

(๒.๑) เด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการที่ “หลุด” ออกจากโรงเรียน หรือออกนอกระบบการศึกษาจะไม่ได้รับสิทธิค่าใช้จ่ายรายหัว (unit cost) อย่างต่อเนื่อง ทำให้ขาดโอกาสทางการศึกษา สืบเนื่องจากการกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคณพิการและสวัสดิการส่วนเพิ่มแก่เด็กด้อยโอกาสและเด็กยากจนในการจัดการศึกษาปัจจุบันยังคงไม่ครอบคลุมกลุ่มเด็กด้อยโอกาสที่ “หลุด” ออกมานอกระบบการศึกษา ซึ่งมีจำนวนกว่า ๔๐๐,๐๐๐ คน ดังต่อไปนี้ กลุ่มแม่วัยรุ่น เด็กที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล ถิ่นทุรกันดาร เด็กติดเชื้อไวรัส HIV เด็กเรื้อรัง เด็กติดยาเสพติด เด็กถูกบังคับใช้แรงงาน เด็กถูกบังคับให้ค้าประเวณี และเด็กถูกแรงงาน ด้วยเหตุที่เด็กเหล่านี้หลุดออกมาจากระบบโรงเรียนแล้ว จึงไม่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบของโรงเรียนและหน่วยงานต่าง ๆ ของกระทรวงศึกษาธิการ จึงไม่มีเจ้าภาพในการดูแลและรักษาสีทธิทางการศึกษาของเด็กเหล่านี้

(๒.๒) ปัญหาการโอนค่าใช้จ่ายรายหัว (Unit Cost) ตามตัวเด็กนักเรียนที่ย้ายออกจากโรงเรียนเดิมไปอยู่แห่งใหม่ยังไม่มีมีการพิจารณาในเชิงนโยบายอย่างจริงจัง สืบเนื่องจากกฎ ระเบียบของสำนักงบประมาณที่

กำหนดเงื่อนไขไม่ให้มีการโอนย้ายงบประมาณข้ามหน่วยงาน เว้นแต่จะทำความตกลงกับกรมบัญชีกลาง และการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่างๆของกระทรวงศึกษาธิการ โดยเฉพาะ สพฐ. และ กศน. ยังไม่สามารถร่วมกันแก้ไขปัญหาการโอนย้ายงบประมาณตามตัวเด็กนักเรียนเพื่ออำนวยความสะดวกในการเข้าเรียนต่อได้ ส่งผลให้เด็กด้อยโอกาส เด็กพิการและเด็กนักเรียนปกติ ซึ่งต้องย้ายโรงเรียนด้วยสาเหตุทางสังคม เศรษฐกิจและความด้อยโอกาสอื่น ๆ ไม่ได้รับสิทธิทางการศึกษาตามที่ควรจะเป็น

(๒.๓) ความไม่พอเพียงของงบประมาณในการสนับสนุนค่าใช้จ่ายสมทบต่อจำนวนเด็กพิการและเด็กด้อยโอกาสจริงในโรงเรียน ทำให้การจัดการศึกษาให้แก่เด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการไม่มีคุณภาพ

(๒.๔) ความแตกต่างของอัตราค่าใช้จ่ายรายหัว (Unit Cost) ที่จ่ายจริงสำหรับเด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์กับค่าใช้จ่ายรายหัวสำหรับเด็กปกติในโรงเรียนชั้นนำของรัฐ มีความแตกต่างกันมาก ส่งผลกระทบต่อคุณภาพในการจัดการศึกษาในภาพรวม

(๒.๕) ความตระหนักในแนวทางวิธีการและการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายสำหรับการดูแลเด็กพิการและเด็กด้อยโอกาสยังไม่ได้รับการพิจารณาอย่างเพียงพอ การจัดการศึกษาสำหรับเด็กกลุ่มนี้ให้มีคุณภาพจำเป็นต้องใช้งบประมาณที่สูงกว่าและแนวทางการดูแลที่แตกต่างจากการดูแลเด็กปกติทั่วไป

(๒.๖) การขาดแคลนองค์ความรู้เกี่ยวกับความต้องการพื้นฐาน/สวัสดิการพื้นฐานที่มีมาตรฐานสำหรับเด็กพิการและเด็กด้อยโอกาสแต่ละกลุ่ม

(๒.๗) ความขาดแคลนฐานข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนและสภาวะการณ์ของเด็กและเยาวชนผู้พิการและด้อยโอกาสทั้งในระดับประเทศและภูมิภาคที่ถูกต้องและทันสมัย ส่งผลให้ปัญหาค่าใช้จ่ายรายหัวไม่ได้รับความสนใจ

(๒.๘) ความไม่เพียงพอของค่าใช้จ่ายรายหัว (Unit Cost) ในภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน

(๒.๙) ขาดระบบที่ดีในการประสานงานและบูรณาการงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือและดูแลเด็กพิการและเด็กด้อยโอกาส

(๓) สภาพปัญหาในการประเมินคุณภาพการศึกษา

(๓.๑) สภาพปัญหาที่พบในการประเมินคุณภาพสถานศึกษา

(๓.๑.๑) ขาดการต่อเนื่องในเชิงนโยบายระดับประเทศในการนำผลการประเมินคุณภาพสถานศึกษามาใช้แก้ปัญหาและกำหนดนโยบายด้านการพัฒนาการศึกษา

(๓.๑.๒) ระบบการควบคุมคุณภาพของผู้เรียนและสถานศึกษา ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพยังไม่มีมาตรฐานชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบควบคุมคุณภาพที่เรียกว่าประกันคุณภาพภายในซึ่งโรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นการจัดเตรียมเอกสารมากกว่าการประเมินผลได้ในเชิงประจักษ์

(๓.๑.๓) ปัญหาเรื่องโรงเรียนขนาดเล็กยังไม่ได้รับการพิจารณาอย่างต่อเนื่องจริงจัง โรงเรียนขนาดเล็กเป็นโรงเรียนที่มีเด็กด้อยโอกาสอยู่มากที่สุด เนื่องจากการหลังไหลของนักเรียนที่ประสงค์จะเข้าเรียนในโรงเรียนที่มีความพร้อมมากกว่า ทำให้มีโรงเรียนขนาดเล็กเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ยังมีโรงเรียนที่มีครูไม่ครบชั้นจำนวนมากกว่า ๑ หมื่นแห่งทั่วประเทศ และมีโรงเรียนที่มีครูแต่ไม่มีนักเรียนอีกด้วย ซึ่งถือว่าเป็นปัญหาที่สำคัญ ส่วนใหญ่ สมศ. จะประเมินกลุ่มโรงเรียนเหล่านี้ในลักษณะของการใช้ทรัพยากร หรือการจัดการเรียนการสอนร่วมกันเพื่อให้สามารถผ่านการประเมินคุณภาพสถานศึกษาได้

(๓.๑.๔) ขาดฐานข้อมูลเพื่อใช้ในการประเมินกลุ่มโรงเรียนด้อยโอกาสที่อยู่ห่างไกลจริง ๆ และรวมหรือยุบไม่ได้ เนื่องจากขณะนี้ สมศ. ยังไม่มีฐานข้อมูลเพียงพอที่จะนำมาใช้ออกแบบการประเมินที่เหมาะสมและถูกต้อง จึงเป็นปัญหาในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนกลุ่มนี้

(๓.๒) สภาพปัญหาที่พบในการประเมินคุณภาพผู้เรียน

(๓.๒.๑) ปัญหาอุปสรรคในการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET) สำหรับเด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการ พบว่า

- ก. โรงเรียนไม่ได้ระบุข้อมูลเด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการไว้ในระบบ
- ข. โรงเรียนระบุข้อมูลเด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการไม่ตรงกับความเป็นจริงของเด็ก
- ค. ค่าใช้จ่ายในการผลิตแบบทดสอบสำหรับเด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการมีราคาสูง
- ง. การผลิตแบบทดสอบต้องใช้เวลานานและมีกระบวนการหลายขั้นตอน

(๓.๒.๒) การจัดการศึกษาของกลุ่มเด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการอยู่ในความรับผิดชอบของหลายหน่วยงาน ซึ่งมีความยืดหยุ่นมากน้อยต่างกัน จึงมีส่วนทำให้การประเมินคุณภาพการศึกษามีมาตรฐานต่างกัน

จากผลการศึกษาดังกล่าวข้างต้นพบว่า เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและความเป็นธรรมทางการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการ จำเป็นต้องเร่งพิจารณากำหนดแนวทางดำเนินการแก้ไขเพื่อให้เด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการได้รับการดูแลอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม คณะอนุกรรมการจึงเสนอแนวทางแก้ไขโดยมีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ สรุปได้ดังนี้

๑) ข้อสังเกต

(๑) กำหนดแนวทางหลักให้ทุกหน่วยงานที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับกลุ่มเด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการต้องกำหนดแผนปฏิบัติงานโดยใช้เด็กเป็นศูนย์กลาง (Child Center) มีการบูรณาการแผนปฏิบัติงานและการบริหารจัดการของหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องร่วมกัน โดยใช้ช่วงอายุของเด็กในแต่ละช่วงอายุเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาจัดสรรทรัพยากรที่ต้องได้รับตามสิทธิอย่างครบถ้วน และทรัพยากรตามความจำเป็นเหมาะสมเพื่อคุณภาพชีวิตของเด็ก เพื่อให้การบริหารจัดการเกี่ยวกับการดูแลเด็กพิการและเด็กด้อยโอกาสเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั่วประเทศ และเพื่อให้เกิดการพัฒนาเรื่องการดูแลเด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการอย่างมีประสิทธิภาพ และเด็กได้รับการดูแลครบถ้วนทั่วถึง จึงอาจมีการจัดตั้งคณะกรรมการกลาง ทำหน้าที่ดูแลและประสานงานการจัดการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการ คณะกรรมการกลาง ควรประกอบด้วยผู้แทนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และให้มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย อนุมัติงบประมาณ และติดตามตรวจสอบผลการดำเนินงาน โดยอาจมอบหมายให้ผู้แทนจากกระทรวงศึกษาธิการทำหน้าที่เลขานุการ ทั้งนี้ ให้มีองค์กรภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องร่วมอยู่ด้วย

(๒) ฐานข้อมูลเกี่ยวกับเด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการควรเป็นฐานข้อมูลเดียวกันทั่วประเทศ รวมทั้ง การกำหนดนิยามความหมาย ประเภท และวิธีการสำรวจข้อมูลให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งประเทศเพื่อประโยชน์ในการใช้อ้างอิงสืบค้นข้อมูล และการบริหารจัดการฐานข้อมูลร่วมกันได้อย่างครบวงจร โดยมีกระทรวงศึกษาธิการเป็นเจ้าภาพหลักในการดำเนินการและประสานงาน ทั้งการจัดการศึกษาในระบบนอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย และให้เชื่อมโยงข้อมูลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสำนักงานทะเบียนราษฎรในการตรวจสอบความถูกต้องของฐานข้อมูล ภายใต้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพของประเทศ ทั้งนี้ เพื่อให้การทำงานร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกิดความเป็นเอกภาพ และมีฐานข้อมูลที่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่ม และสามารถเชื่อมโยงข้อมูลใช้ประโยชน์ร่วมกันได้ทั้งในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน และภาคีเครือข่าย

(๓) อัตราค่าใช้จ่ายรายหัวที่จัดสรรให้เด็กพิการและเด็กด้อยโอกาสควรมีอัตราที่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน เนื่องจาก อัตราค่าใช้จ่ายรายหัวที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมาจากฐานการคิดคำนวณตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๙ จึงไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงซึ่งเปลี่ยนแปลงไปมาก การกำหนดค่าใช้จ่ายรายหัว (Unit Cost) สำหรับเด็กพิการและเด็กด้อยโอกาสควรต้องกำหนดตามค่าใช้จ่ายที่เป็นจริงตามฐานอุปสงค์ที่แท้จริง

(Demand-driven Unit Cost Identification) ในเบื้องต้นอาจให้มีการสำรวจข้อมูลตัวเลขค่าใช้จ่ายจริงจากโรงเรียนเพื่อวิเคราะห์เสนอต่อสำนักงบประมาณเพื่อพิจารณาเพิ่มงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัวตามความจำเป็นของโรงเรียน ทั้งนี้ นอกเหนือจากการกำหนดอัตราค่าใช้จ่ายรายหัวเพิ่มขึ้นแล้ว จะต้องคำนึงถึงความแตกต่างในมิติต่าง ๆ ได้แก่ ประเภทของสถานศึกษา ประเภทของกลุ่มเด็ก พื้นที่ สภาพเศรษฐกิจ สภาพสังคม และความเป็นธรรม เป็นต้น

(๔) อุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับผู้พิการแต่ละประเภทควรรอยู่ในสภาพที่ดี และ พร้อมใช้งานตลอดเวลา และมีจำนวนเพียงพอ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับอุปกรณ์ของผู้พิการในแต่ละประเภท ทั้งด้านลักษณะ ราคา อายุการใช้งาน และรายละเอียดค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาที่ชัดเจนเพื่อวิเคราะห์เสนอต่อสำนักงบประมาณเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาอนุมัติจัดสรรงบประมาณให้ครอบคลุมจำนวนและค่าใช้จ่ายตามที่เป็นจริง

(๕) ควรเร่ง ปรับปรุงแก้ไขกฎ ระเบียบต่าง ๆ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องให้สอดคล้องและเอื้อต่อการทำงานร่วมกัน ส่วนใดที่ขัดแย้ง หรือ เป็นอุปสรรค ขัดขวางจนไม่สามารถประสานความร่วมมือกันได้ เช่น การบริหารจัดการงบประมาณ พัสดุ และ บุคลากร ควรเร่งพิจารณาดำเนินการ เป็นต้น เพื่อให้การบูรณาการ การปฏิบัติงานของหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านเด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการสามารถร่วมกันดำเนินการให้เกิดผลอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรมได้จริง

(๖) ควรผลิตบุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญ ความเชี่ยวชาญพิเศษสำหรับดูแลเด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการเพิ่มขึ้น ทั้งครูบุคลากรทางการศึกษา แพทย์ พยาบาล นักจิตวิทยา และบุคลากรเฉพาะทางอื่นๆ ทั้งในระดับปริญญา และการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพให้เพียงพอต่อความต้องการ รวมทั้งกำหนดแนวทางการสร้างแรงจูงใจและค่าตอบแทนเพิ่มขึ้นด้วย เนื่องจากบุคลากรที่มีความรู้เฉพาะทาง มีทักษะความชำนาญและเชี่ยวชาญพิเศษด้านเด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการจึงจะสามารถเข้าถึงและดูแลเด็กได้อย่างดีและมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ควรคำนึงถึงการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ด้วย เช่น การกำหนดเงินค่าตอบแทนและ/หรือสิ่งจูงใจให้เหมาะสมกับภาระหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ เป็นต้น

(๗) ในการประเมินคุณภาพการศึกษาควรมีการกำหนดให้มีการประเมินโรงเรียนและผู้เรียนให้ครอบคลุมด้านทักษะอาชีพ ทักษะวิชาการ และทักษะชีวิตในสัดส่วนตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โรงเรียนควรปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องพร้อมรับการประเมินในแต่ละทักษะดังกล่าว เช่น การปรับปรุงหลักสูตร การกำหนดภาระงานของครู การปรับเปลี่ยนขั้นตอนและวิธีการประเมินการปฏิบัติงานครูให้สอดคล้องกับการประเมินทักษะของผู้เรียน โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นผู้รับผิดชอบในการกำหนดหลักเกณฑ์ต่าง ๆ เช่น กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และคุรุสภา เป็นต้น

(๘) การประเมินคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนที่เป็นเด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการควรมีความยืดหยุ่นทั้งในเรื่องของเวลาเรียน วิธีการเรียน การจัดหลักสูตร และการประเมินผลการเรียนโดยกระทรวงศึกษาธิการควรต้องปรับปรุงกฎ ระเบียบ ให้เอื้อให้โรงเรียนสามารถดำเนินการได้ ทั้งนี้ อาจออกเป็นคู่มือการปฏิบัติงานสำหรับโรงเรียนเพื่ออำนวยความสะดวก

๒) ข้อเสนอแนะ

(๑) ด้านการดูแลและบริหารจัดการ

(๑.๑) การดูแลและการให้บริการเกี่ยวกับเด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการควรมีลักษณะเป็นองค์รวม ซึ่งจำเป็นต้องมีองค์ความรู้ทางวิชาการเกี่ยวกับวิธีการในการดูแลและการให้บริการเด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการ (Technical Solutions) ที่ทันสมัยและนำไปใช้ได้จริง หน่วยงานที่ดูแลกลุ่มเด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการเป็นหลักได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการโดย สพฐ. เพราะเป็นเด็กกลุ่มใหญ่ ซึ่งพบว่ามีโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการดูแลเด็กเหล่านี้้อยู่หลายแห่ง ดังนั้น จึงควรมีการถอดบทเรียนจัดทำรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการดูแล บริการและบริหารจัดการ และปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นองค์ประกอบของความสำเร็จ (Critical success factor)

เพื่อประโยชน์ในการนำไปขยายผลในพื้นที่อื่นๆได้ ในส่วนของหน่วยงานอื่น ๆ เช่น กศน. หากสามารถดำเนินการได้ก็จะเกิดประโยชน์ในการนำไปขยายผลเช่นเดียวกัน

(๑.๒) การจัดทำแผนปฏิบัติงานสำหรับการดูแลกลุ่มเด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการโดยใช้เด็กเป็นศูนย์กลาง (Child Center) ควรเป็นแผนที่ครอบคลุมวงจรการพัฒนาเด็กให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างครบถ้วนโดยพัฒนาความร่วมมือในการจัดทำแผนของกระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเด็กฯในมิติอื่น ๆ นอกเหนือจากเป้าหมายของการให้การศึกษา เช่น การพัฒนาด้านสุขภาพ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การใช้เวลาว่าง การพักผ่อนหย่อนใจ การปลูกฝังทัศนคติที่ดีงาม การช่วยเหลือสังคม เป็นต้น

(๑.๓) พิจารณากำหนดแนวทางในการส่งต่อเด็กในกรณีจำเป็นต่าง ๆ ที่หลากหลายช่องทางทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน และให้ประโยชน์สูงสุดแก่เด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการ เพื่อให้การช่วยเหลือและพัฒนาเด็กฯครบวงจร โดยการสร้างทีมงานในแต่ละพื้นที่ การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างหน่วยงานอย่างสม่ำเสมอ เช่น กระทรวงพัฒนาสังคมและทรัพยากรมนุษย์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงยุติธรรม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น จะช่วยสร้างความคุ้นเคยและมีโอกาสพัฒนาเด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการร่วมกัน

(๑.๔) พิจารณากำหนดประเภทของเด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการให้เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงของสังคมปัจจุบัน กำหนดคำนิยาม ความหมาย และประเภทของเด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการให้เป็นระบบเดียวกัน เพื่อใช้ประโยชน์ในการจัดทำฐานข้อมูลที่สามารถเชื่อมโยงกันได้ทั่วประเทศ โดยอาจจำแนกประเภทเป็น ๓ กลุ่ม ดังนี้

(๑.๔.๑) กลุ่มเด็กที่มีความเสี่ยงเนื่องจากความผิดปกติของร่างกาย สติปัญญา จิตใจ และอารมณ์ ได้แก่ เด็กติดเชื้อ HIV เด็กพิการ เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย (พิการทางการได้ยิน การมองเห็น พิการทางร่างกาย และพิการซ้ำซ้อน) เด็กที่มีความบกพร่องทางสมอง (เด็กออทิสติก เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ เด็กสมาธิสั้น เป็นต้น

(๑.๔.๒) กลุ่มเด็กที่มีความเสี่ยงเนื่องจากปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และครอบครัว ได้แก่ เด็กไร้สัญชาติ เด็กยากจนพิเศษ เด็กในพื้นที่ห่างไกล ทุรกันดาร เด็กในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ เด็กเร่ร่อน เด็กกำพร้า ถูกทอดทิ้ง เด็กถูกรังแก เป็นต้น

(๑.๓.๓) กลุ่มเด็กที่มีความเสี่ยงเนื่องจากปัญหาทางสังคม ได้แก่ เด็กติดยาเสพติด เด็กที่ถูกดำเนินคดีในสถานพินิจ และกลุ่มแม่วัยรุ่น เด็กที่ถูกบังคับใช้แรงงาน และเด็กถูกบังคับให้ค้าประเวณี เป็นต้น

(๑.๔.๔) ควรกำหนดให้มีสวัสดิการและบริการทางการศึกษาพื้นฐานเพื่อการดูแลเด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการอย่างมีคุณภาพและมาตรฐานเป็นที่ยอมรับในวงการศึกษาและการศึกษา เพื่อเป็นหลักประกันเบื้องต้นว่าเด็กจะได้รับสวัสดิการและบริการทางการศึกษาพื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพียงพอที่จะพัฒนาศักยภาพทางกายภาพ และส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคนได้อย่างมีคุณภาพจริง

(๑.๔.๕) เร่งจัดทำฐานข้อมูลของเด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการที่ทันสมัยและนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง และเป็นฐานข้อมูลที่สามารถเชื่อมโยงกับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ทั่วประเทศโดยกำหนดนิยาม ความหมาย ประเภท และวิธีการสำรวจข้อมูลที่เป็นระบบเดียวกัน กรณีการสำรวจเด็กในพื้นที่ห่างไกล เด็กที่มีปัญหาเรื่องสถานภาพบุคคล ควรมีการกำหนดประเภทหรือชื่อเรียกให้ชัดเจนและสามารถสื่อสารให้เข้าใจตรงกันทุกหน่วยงาน ทั้งนี้ เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลร่วมกันในการกำหนดค่าใช้จ่ายรายหัว และแนวทางวิธีการในการดูแลและจัดการศึกษาให้แก่กลุ่มเด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการอย่างได้มาตรฐาน

(๒) ด้านบุคลากร

(๒.๑) การผลิตและสรรหาครูและ/หรือบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญ ความเชี่ยวชาญ พิเศษเฉพาะทางที่มีคุณภาพและมีจำนวนเพียงพอ นั้น ควรจัดทำเป็นโครงการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่

เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย กระทรวงศึกษาธิการ หน่วยงานส่วนกลางระดับนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของชาติ หน่วยงานด้านการดูแลกลุ่มเด็กฯ สถาบันอุดมศึกษา/มหาวิทยาลัย และกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการด้านต่างๆของกลุ่มเด็กฯ ในแต่ละช่วงอายุ โดยร่วมกันวิเคราะห์ความต้องการบุคลากรทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ จัดทำแผนการผลิตบัณฑิตที่สอดคล้องกับแผนความต้องการอัตรากำลังประจำปีของหน่วยงาน จัดทำแผนพัฒนาศักยภาพของบุคลากรร่วมกับแผนบริการวิชาการด้านจัดฝึกอบรมตามความต้องการของหน่วยงาน จัดทำแผนงานวิจัยเด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการเพื่อสร้างองค์ความรู้ในการดูแลกลุ่มเด็กฯ ร่วมกันปรับปรุงแนวทางการได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูด้านเด็กด้อยโอกาส ปรับปรุงแก้ไขกฎ ระเบียบให้เอื้อต่อการดำเนินการเพิ่มอัตรากำลังของครูและบุคลากร รวมทั้งการพัฒนาศักยภาพของครูและบุคลากรที่ทำงานเกี่ยวกับเด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการให้รอบรู้ ทันต่อเทคโนโลยีสมัยใหม่และมีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในวงกว้าง อาชีพเดียวกัน ทั้งนี้ ตำแหน่งครูและบุคลากร ให้หมายรวมถึงบุคลากรในอาชีพต่างๆที่ทำหน้าที่ดูแลกลุ่มเด็กฯ เช่น แพทย์ พยาบาล นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ เป็นต้น

(๒.๒) การกำหนดอัตราค่าตอบแทนให้เหมาะสมกับภาระหน้าที่รับผิดชอบดูแลเด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการจะเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานได้ เนื่องจากการจัดการเรียนการสอน และการดูแลเด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการมีความยุ่งยากซับซ้อน บุคลากรต้องมีใจรักและเสียสละเวลาส่วนตัวค่อนข้างมากให้กับภาระงานดังกล่าว การกำหนดค่าตอบแทนที่สอดคล้องกับภาวะค่าครองชีพประจำวัน จะช่วยสร้างขวัญและกำลังใจในการเลือกประกอบอาชีพดูแลเด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการในระยะยาวได้

(๓) ด้านงบประมาณและการกำหนดค่าใช้จ่ายรายหัว (Unit Cost)

(๓.๑) การจัดสรรงบประมาณและการบริหารงบประมาณของหน่วยงานในแต่ละระดับ ควรมีฐานการคิดวิเคราะห์และจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องเป็นระบบเดียวกัน ตั้งแต่การสำรวจวิเคราะห์ข้อมูลตัวเลขค่าใช้จ่ายจริงจากโรงเรียน การจัดสรรงบประมาณของสำนักงานงบประมาณ การบริหารงบประมาณของหน่วยงานระดับกระทรวง กรม ตามลำดับ เพื่อให้งบประมาณที่โรงเรียนซึ่งเป็นหน่วยงานสุดท้ายจะได้รับใกล้เคียงค่าใช้จ่ายจริงตามที่โรงเรียนต้องการ

(๓.๒) การกำหนดค่าใช้จ่ายรายหัว (Unit Cost) สำหรับเด็กพิการและเด็กด้อยโอกาสต้องกำหนดตามค่าใช้จ่ายที่เป็นจริงตามฐานอุปสงค์ที่แท้จริง (Demand-driven Unit Cost Identification) โดยอาศัยฐานข้อมูลจากระบบสารสนเทศที่ทันสมัยและมีคุณภาพ

(๓.๓) การกำหนดค่าใช้จ่ายรายหัว (unit cost) ควรจัดองค์ประกอบและที่มาให้ชัดเจน สามารถชี้แจงต่อสาธารณชนและตรวจสอบได้ โดยอาจจำแนกเป็นชุดสวัสดิการ ๔ กลุ่มหลัก ๆ ได้แก่

(๓.๓.๑) ชุดสวัสดิการพื้นฐานที่เด็กทุกคนในประเทศไทยควรจะได้รับ เช่น การให้การศึกษาฟรี ๑๕ ปี การให้ประกันสุขภาพกับทุกคน การดูแลเด็กเล็ก การให้บริการฝึกฝีมือแรงงาน ซึ่งอาจจะมีการศึกษาเพิ่มเติมถึงสิ่งที่เด็กทุกคนควรจะได้รับเพิ่ม เช่น การขยายช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของเด็กและครอบครัว

(๓.๓.๒) ชุดสวัสดิการสำหรับเด็กพิการและด้อยโอกาสตามสิทธิในพระราชบัญญัติคุ้มครองที่สำนักงานงบประมาณได้จัดสรรงบประมาณผ่านหน่วยงานของรัฐตามสิทธิดังกล่าวแล้ว เช่น การดูแลช่วยเหลือเด็กพิการ การช่วยค่าเดินทาง ค่าใช้จ่ายทางการศึกษาประเภทอื่น และการให้การช่วยเหลือเรื่องค่าครองชีพแก่เด็กยากจน และการขยายโอกาสทางการศึกษาภายใต้โครงการ กยศ. เป็นต้น

(๓.๓.๓) ชุดสวัสดิการสำหรับเด็กพิการและด้อยโอกาสตามสิทธิในพระราชบัญญัติคุ้มครอง ที่สำนักงานงบประมาณ “ยังมีได้” จัดสรรงบประมาณผ่านหน่วยงานของรัฐตามสิทธิดังกล่าว

(๓.๓.๔) ชุดสวัสดิการส่วนเพิ่มที่ยังไม่มีการจัดให้โดยรัฐตามกฎหมาย สวัสดิการ

อาจแบ่งเป็น สวัสดิการด้านการเงิน ด้านการให้บริการ และด้านการสนับสนุนสิ่งของต่าง ๆ เป็นต้น

(๓.๔) กำหนดแนวทางปรับเพิ่มค่าใช้จ่ายรายหัวที่เหมาะสมตามองค์ประกอบและที่มาที่กำหนดไว้ โดยคำนึงถึงสิทธิที่เด็กทุกคนในประเทศไทยควรจะได้รับ เช่น แนวทางการปรับเพิ่มค่าใช้จ่ายในการจัดสวัสดิการพื้นฐานให้คำนึงถึงสิทธิของเด็กทุกคน และการปรับเพิ่มค่าใช้จ่ายสำหรับชุดสวัสดิการสำหรับเด็กที่มีความพิการหรือความด้อยโอกาสตามสิทธิใน พ.ร.บ. คุ้มครองเด็กฯ ให้สอดคล้องกับความต้องการจริงในสถานการณ์ของเด็กแต่ละกลุ่มและสอดคล้องกับต้นทุนในการให้บริการในพื้นที่ปฏิบัติการจริง รวมทั้งให้เสนอให้มีการจัดชุดสวัสดิการส่วนเพิ่มที่ยังไม่มีการจัดให้โดยรัฐตามกฎหมาย และเสนอให้มีการปรับแก้พระราชบัญญัติหรือกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เด็กและเยาวชนผู้พิการหรือด้อยโอกาสได้รับสิทธิอย่างเต็มที่และสอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริง

(๓.๕) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และสำนักงบประมาณควรปรับปรุงแนวทางการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายปัจจัยพื้นฐานสำหรับเด็กยากจน เพื่อให้เด็กยากจนได้รับเงินตรงตามสิทธิที่แท้จริง โดย สพฐ. ต้องสำรวจจำนวนเด็กยากจนและเด็กด้อยโอกาสประเภทต่าง ๆ ให้ทั่วถึง ถูกต้องและทันสมัย การใช้ตัวเลขประมาณการทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมในการจัดสรรงบประมาณ และบั่นทอนคุณภาพการจัดการเรียนการสอนแก่เด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการประเภทต่าง ๆ เช่น ประมาณการตัวเลขเด็กยากจนในระดับประเทศไว้ที่ ๓๐% และกำหนดเป็นเพดานร่วมกันทั่วประเทศที่ระดับ ๓๐% ใช้ในการจัดสรรงบประมาณของ สพฐ. และการแก้ปัญหาต่าง ๆ ของเด็กยากจน เป็นต้น ควรมีการรายงานตัวเลขจริงและมีการตรวจสอบความถูกต้องทุกปี และจัดสรรงบประมาณตามจำนวนเด็กนักเรียนยากจนจริงในโรงเรียน กระทรวงจะต้องมีแนวทางเคลื่อนย้ายงบประมาณมาให้โรงเรียนที่มีเด็กยากจนสูงกว่าร้อยละ ๓๐-๔๐ หรือตามตัวเลขเพดานที่กำหนดขึ้น และให้มีการตรวจสอบการทุจริตในการรายงานตัวเลขของโรงเรียนอย่างเคร่งครัดด้วย

(๓.๖) ควรกำหนดแนวทางการโอนงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัว (Unit Cost) ตามตัวนักเรียนที่โอนย้ายโรงเรียน/สังกัด/ระบบการศึกษา เนื่องจากปัจจุบันมีเด็กโอนย้ายโรงเรียน สังกัดระหว่างภาคเรียนหรือระหว่างปีงบประมาณเป็นจำนวนมาก เช่น ในปีงบประมาณ ๒๕๕๔ กศน. ได้รับเข้าเด็กจากสถานศึกษาในสังกัด สพฐ. กลางคัน จำนวน ๑๐,๘๑๖ คน โดยไม่ได้รับการจัดสรรค่าใช้จ่ายรายหัวของเด็กที่โอนมาเหล่านี้ เป็นต้น หน่วยงานในกระทรวงศึกษาจึงควรมีการเจรจาและประสานงานร่วมกับกรมบัญชีกลางและ/หรือสำนักงบประมาณเพื่อปรับปรุงระเบียบให้มีความยืดหยุ่นขึ้น เพื่อสร้างหลักประกันทางการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชนด้อยโอกาสในความดูแลของกระทรวงศึกษาธิการอย่างแท้จริง ประการสำคัญเงินงบประมาณทุกบาททุกสตางค์เหล่านี้เป็นเงินตามสิทธิของเด็กทุกคนที่มอบอำนาจให้กระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้จัดการศึกษาให้ กระทรวงฯ จึงควรมีระบบโอนย้ายงบประมาณตามตัวเด็กนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม

(๓.๗) แนวทางการจัดสรรงบประมาณตามตัวเด็กนักเรียน (Demand-side Financing) ควรได้รับการพัฒนาให้เป็นระบบหลักในการจัดสรรทรัพยากรด้านการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชนไทยในอนาคต โดยอาจพิจารณาศึกษาแนวทางขั้นตอนวิธีการของระบบการประกันสุขภาพของ สปสช. ซึ่งมีลักษณะจัดสรรงบประมาณไปตามตัวผู้ป่วยทั่วประเทศ ระบบ สปสช. ได้ดำเนินการมาระยะหนึ่งแล้ว จึงควรศึกษาปัญหาอุปสรรคข้อขัดข้องที่เกิดขึ้นประกอบการพิจารณาจัดระบบด้านการศึกษาดูด้วย ทั้งนี้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความเป็นธรรมในการจัดสรรงบประมาณด้านการศึกษาของประเทศ

(๔) ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา

(๔.๑) หลักเกณฑ์ในการประเมินคุณภาพสถานศึกษาควรกำหนดภายใต้บริบทของความแตกต่างของมิติต่าง ๆ ทั้งประเภท ขนาด พื้นที่ จำนวนนักเรียน เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา โดยควรกำหนดเกณฑ์การประเมินผล แบ่งออกเป็น ๓ ด้าน ได้แก่ ด้านทักษะวิชาการ ด้านทักษะอาชีพ และด้านทักษะชีวิต โดยกำหนดสัดส่วนน้ำหนักให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายหลักในการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้น ๆ

(๔.๒) ในการประเมินคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์ด้านทักษะอาชีพ ทักษะวิชาการ และทักษะชีวิต ควรกำกับดูแลให้โรงเรียนพิจารณาปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับการประเมินดังกล่าวด้วย อาทิ การปรับปรุงหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการมอบหมายภารกิจของครู โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งระดับนโยบาย และระดับปฏิบัติควรร่วมหารือแนวทางปฏิบัติร่วมกัน

(๔.๓) จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานเพื่อประกอบการประเมินคุณภาพการศึกษาของผู้เรียน กลุ่มเด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการที่กำหนดให้มีความยืดหยุ่นทั้งในเรื่องของเวลาเรียน วิธีการเรียน หลักสูตร และการประเมินผล เพื่อให้โรงเรียนสามารถดำเนินการอย่างได้ผลดีในช่วงระยะเวลาสั้น ๆ

(๔.๔) กำหนดหลักเกณฑ์การประเมินคุณภาพผู้เรียนในอนาคตให้สามารถประเมินทักษะผู้เรียนได้ครบทั้ง ๓ ด้าน ในสัดส่วนตามเป้าหมายที่กำหนด ประกอบด้วย ทักษะวิชาการ / ทักษะชีวิต / ทักษะอาชีพ โดยอาจจำแนกตามประเภทโรงเรียนออกเป็น ๔ กลุ่มประเมิน ได้แก่

- โรงเรียนที่เน้นวิชาการ ประเมินในสัดส่วน ๖๐/ ๒๐ /๒๐
- โรงเรียนทั่วไป ประเมินในสัดส่วน ๕๐/ ๒๐ /๓๐
- โรงเรียนวิชาชีพ ประเมินในสัดส่วน ๓๐/ ๒๐ /๕๐
- โรงเรียนเด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการ ประเมินในสัดส่วน ๒๐/ ๕๐ /๓๐

ทั้งนี้ รูปแบบและวิธีการประเมินจะต้องพิจารณาให้เหมาะสมต่อบริบทของผู้เรียน การจัดการเรียนการสอน ประเภท พื้นที่ ขนาดสถานศึกษา และ เป้าหมายในการจัดการศึกษา

(๔.๕) ควรสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดและวิธีการทดสอบให้สอดคล้องกับลักษณะของเด็กพิเศษแต่ละประเภท โดยสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่างๆที่รับผิดชอบและมีความเชี่ยวชาญในเรื่องเด็กพิการ และกำหนดแนวปฏิบัติในการดำเนินการจัดสอบให้เหมาะสมกับลักษณะของเด็กพิเศษแต่ละประเภท เช่น เรื่องเวลา อุปกรณ์ ฯลฯ

(๔.๖) การประเมินสถานศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาสหรือเด็กพิการควรคำนึงถึงมิติความแตกต่างและความหลากหลายต่างๆเหล่านั้นเป็นสำคัญ เช่น เด็กพิการ เด็กที่อยู่พื้นที่ห่างไกล เด็กสมาธิสั้น อื่น ๆ โดยควรมีหลักเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาที่ยืดหยุ่นและสะท้อนความเป็นจริงที่เอื้อแก่เด็กและสถานศึกษา ตามความเหมาะสมกับสภาพความแตกต่างในมิติของพื้นที่และมิติของประเภทเด็ก และสอดคล้องกับความเป็นจริงของสภาพเด็กนักเรียนและการจัดการเรียนการสอนโรงเรียน ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ดังกล่าวยังคงคำนึงถึงมาตรฐานเป็นเป้าหมายหลัก

(๕) แนวทางสร้างความร่วมมือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๕.๑) เร่งพิจารณาแก้ไข ปรับปรุงกฎ ระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องและเอื้อต่อการทำงานร่วมกัน เนื่องจากส่วนงานที่รับผิดชอบดูแลเด็กพิการและเด็กด้อยโอกาสมีจำนวนมาก และต่างดำเนินงานตาม กฎ ระเบียบข้อบังคับของหน่วยงานตนเอง ซึ่งมีใช้หลากหลายและแตกต่างกัน จึงควรใช้หลักการบูรณาการการปฏิบัติงานร่วมกันให้มีประสิทธิภาพและเกิดผลสำเร็จต่อเด็กพิการและเด็กด้อยโอกาสอย่างแท้จริง

(๕.๒) ควรกำหนดแนวทางการใช้ประโยชน์ทรัพยากรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกัน เช่น อาคาร สถานที่ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ ครู และบุคลากร เป็นต้น โดยอาจมีการทำโครงการความร่วมมือ MOU ร่วมกันเพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติด้วย ทั้งการปรับปรุงกฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง การมอบหมายผู้รับผิดชอบ การจัดทำแผนความร่วมมือ และการประเมินผลงาน

(๕.๓) จัดให้มีการบูรณาการการทำงานร่วมกันของหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการพื้นฐานและบริการทางการศึกษาแก่เด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการอย่างเป็นระบบ โดยเชื่อมโยงการทำงานทั้งในระดับประเทศและในระดับท้องถิ่นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อลดความซับซ้อนในการ

บริหารจัดการและส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างครบวงจร โดยจัดให้มีหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งมีอำนาจหน้าที่ประสานงานกลางเพื่อประสานความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาเด็กด้อยโอกาสอย่างครบวงจร

นอกจากนี้มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยของความสำเร็จ

(๑) การสร้างความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการร่วมกันดูแลกลุ่มเด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการ เป็นปัจจัยของความสำคัญประการหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างความรู้และความเข้าใจให้ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมให้เห็นถึงความสำคัญในการดูแลกลุ่มเด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการเนื่องจากปัญหาของกลุ่มเด็กที่มีความซับซ้อนมาก งบประมาณที่ใช้ในการพัฒนาการเด็กให้ครบวงจรต้องประกอบด้วยบุคคลหลายฝ่ายจำนวนมาก ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมเป็นกลุ่มบุคคลที่มีความสำคัญมากต่อการดูแลกลุ่มเด็กดังกล่าว การสร้างความร่วมมือจากทุกภาคส่วนให้ร่วมแก้ปัญหา โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้องชี้ให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง เห็นถึงประโยชน์ของการนำเด็กเข้าสู่ระบบการรับบริการดูแลขั้นพื้นฐานจากรัฐและ/หรือองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้อง และชี้ให้เห็นถึงสิทธิที่เด็กควรจะได้รับเพื่อที่ผู้ปกครองและชุมชน สังคมจะให้ความร่วมมือในการดูแลเด็ก

(๒) การปรับกระบวนความคิด (Mindset) ของหน่วยงานที่รับผิดชอบและเกี่ยวข้องกับงานดูแลและบริการการศึกษาและบริการสุขภาพให้แก่กลุ่มเด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการเป็นปัจจัยของความสำคัญอีกประการหนึ่ง กระบวนความคิดในการสร้างความเป็นธรรมให้แก่กลุ่มเด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการให้มีโอกาสได้รับบริการจากภาครัฐตามสิทธิที่ประชาชนคนไทยทุกคนต้องได้รับ สามารถเข้าถึงบริการที่องค์กรภาคเอกชนหรือชุมชน สังคมจัดหาไว้ให้ และโอกาสได้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุขเป็นที่ยอมรับของทุกคนที่พบเห็น กระบวนความคิดที่ถูกต้องจะนำไปสู่การเริ่มต้นงานเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในสังคมสำหรับกลุ่มเด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการ

๒. คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาเรื่อง ครูกับคุณภาพการศึกษา

๑) ความเป็นมา

ด้วยในคราวประชุมคณะกรรมการการศึกษา ครั้งที่ ๘ เมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๔ ที่ประชุมได้พิจารณาเรื่องครูกับคุณภาพการศึกษา และมีมติตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณาศึกษาเรื่องดังกล่าว โดยมอบหมายให้นายกัมพล สุภาแพ่ง รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง เป็นประธานคณะอนุกรรมการ ซึ่งคณะอนุกรรมการประกอบด้วย

๑. นายกัมพล สุภาแพ่ง	ประธานคณะอนุกรรมการ
๒. นายบุญฉิน ประทุมลี	รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายเฉลียว อยู่สีมารักษ์	รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่สอง
๔. นายรุ่งโรจน์ ตรังสกุล	โฆษกคณะอนุกรรมการ
๕. นายทวีศักดิ์ วิศิษฎ์กุล	อนุกรรมการ
๖. นายอภิษฐ์ คลังแสง	อนุกรรมการ
๗. นายองค์กร อมรสินันท์	อนุกรรมการ
๘. นายอนันต์ ระงับทุกข์	อนุกรรมการ
๙. นายกมล รอดคล้าย	เลขานุการคณะอนุกรรมการ
๑๐. นางอารีรัมย์ วัฒนทองผิว	ผู้ช่วยเลขานุการคณะอนุกรรมการ
- นอกจากนี้ ที่ประชุมได้มีมติตั้งบุคคลเป็นที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ จำนวน ๑๐ คน ได้แก่
๑. นายเกียรติศักดิ์ ส่องแสง	๒. นายทวี ทะนอก
๓. นายบัณฑิต ศรีพุทธางกูร	๔. นายพิชัย แก้วสุวรรณ
๕. นายวิษณุ ผสมทรัพย์	๖. รองศาสตราจารย์สมบัติ นพรัถ
๗. นายสุทธิศักดิ์ พงศ์ธนาพานิช	
๘. นางสาวสุทธาสินี วัชรบูล	(ผู้แทนสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา)
๙. นายวิวัฒน์ แหวนหล่อ	(ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา)
๑๐. นายบำเหน็จ ทิพย์อักษร	(ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา)

๒) ผลการพิจารณาศึกษา

คณะอนุกรรมการได้พิจารณาศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรค ๓ ด้าน ได้แก่

๒.๑) สภาพปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับคุณภาพครู

๒.๒) สภาพปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียน

๒.๓) สภาพปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนการสอน กระบวนการจัดการเรียนรู้และการวัดผลประเมินผล

ทั้งนี้ มีรายละเอียด ดังนี้

๒.๑) สภาพปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับคุณภาพครู

พิจารณาศึกษาจากสภาพปัจจุบันและปัญหาที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพของครูใน ๓ ด้าน ได้แก่

๑) การผลิตครู ๒) การใช้ครู และ ๓) การพัฒนาและส่งเสริมครู

(๑) การผลิตครู

(๑.๑) กระบวนการคัดเลือกคนเข้าสู่การผลิตครู จะต้องมีการกำหนดเกณฑ์ความรู้ความสามารถ เจตคติของคนที่เข้าไปเป็นครู ไม่ควรมีการผลิตในจำนวนมากเกินไป จะต้องมีการคัดเลือกคนที่เหมาะสมเพื่อเป็นครู เนื่องจากการจะได้คนที่เหมาะสมมาเป็นครูจะต้องได้คนที่มีจิตวิญญาณของความเป็นครูอย่างแท้จริง ซึ่งจะต้องได้คนที่เก่งและคนที่อยากมาเป็นครูอย่างแท้จริงเข้ามาเป็นครู นอกจากนี้ กระบวนการผลิตครูไม่มีหลักเกณฑ์ที่แน่นอน ไม่ควรที่จะให้มีการผลิตตามความสามารถหรือความพร้อมของแต่ละสถาบัน

(๑.๒) การจำกัดจำนวนสถาบันการผลิต เนื่องจากสถาบันผลิตครูมีมาก ทั้งสถาบันอุดมศึกษา ภาครัฐ และสถาบันอุดมศึกษาเอกชน แต่ยังไม่สามารถสร้างแรงจูงใจให้คนเก่ง คนดีเข้ามาเรียนครูได้อย่างจริงจัง รวมทั้งสถาบันผลิตครูมีคุณภาพที่แตกต่างกันทำให้ครูที่ผลิตออกมามีคุณภาพที่แตกต่างกัน

(๑.๓) ความไม่ต่อเนื่องของนโยบายและการดำเนินการ เช่น โครงการครูพันธุ์ใหม่ ซึ่งถือว่าเป็นโครงการที่ดี โดยการให้ทุนการศึกษาถือเป็นกลไกหนึ่งที่สำคัญที่จะทำให้ได้ตัวบ่อนที่ดีและได้ครูที่มีคุณภาพ

(๑.๔) การผลิตครูสายอาชีพศึกษาไม่สอดคล้องกับความต้องการทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ เนื่องจากอาชีพศึกษาจะเน้นเรื่องการปฏิบัติ แต่ครูที่จะเข้ามาสู่การสอนยังไม่มีสถาบันหรือองค์การผลิตครูวิชาชีพที่เป็นสาขาตรงและสอนมาเพื่อจะมาเน้นการสอนปฏิบัติ ส่วนใหญ่จะเป็นการสอนที่เน้นทางทฤษฎี นอกจากนี้สาขาที่มีความต้องการกลับไม่มีการผลิต

(๒) การใช้ครู

(๒.๑) ปัญหาความขาดแคลนครูทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยเฉพาะโรงเรียนที่อยู่ห่างไกล โรงเรียนขนาดเล็ก

(๒.๒) ปัญหาการขาดแคลนครูวิชาเฉพาะหรือวิชาขาดแคลน เช่น ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ วิชาชีพเฉพาะ เป็นต้น

(๒.๓) ปัญหาการบริหารจัดการ ซึ่งการบริหารจัดการจากส่วนกลางลงไปยังเขตพื้นที่และโรงเรียน ยังมีปัญหาในเรื่องการกระจายอำนาจไปยังโรงเรียน โดยเฉพาะในเรื่องงบประมาณ ซึ่งเป็นการให้งบประมาณลงไปโดยกำหนดกรอบอย่างชัดเจน

(๒.๔) ปัญหาการบริหารงานบุคคล โดยเฉพาะระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครู ซึ่งการประเมินไม่ค่อยตรงตามความเป็นจริง และไม่เชื่อมโยงกับการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างแท้จริง

(๒.๕) ครูมีภาระงานมากเกินไป ซึ่งโดยปกติครูจะมีภาระหลัก คือ ภาระการสอนซึ่งจะรวมไปถึง การทำแผนการสอน การทำบัญชีนักเรียน กระบวนการสอบ การออกข้อสอบ การตรวจข้อสอบ ข้อมูลคะแนนนักเรียนต่าง ๆ นอกจากนี้ ยังมีหน้าที่ภาระงานอื่น เช่น งานการเงินโรงเรียน งานธุรการโรงเรียน โครงการต่าง ๆ ที่โรงเรียนมอบหมายเพิ่มเติม

(๒.๖) ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ในปัจจุบันมีการประเมินจากหลายหน่วยงานและตัวดัชนีชี้วัดมักจะซ้ำซ้อนและอาจมีความขัดแย้งกัน ทำให้ผู้บริหารหรือระบบไม่รู้จะผลิตนักเรียนให้ตอบตัวชี้วัดใดและจะให้สอดคล้องกันอย่างไร ซึ่งระบบประกันคุณภาพควรมีระบบเดียวและมีเพียงหน่วยงานเดียวที่เข้ามาดำเนินการ

(๒.๗) ในส่วนของการอาชีวศึกษาไม่มีโครงการคืนครูให้ห้องเรียน และไม่มี ความชัดเจนเกี่ยวกับจำนวนอัตรากำลังครูรองรับ ทำให้ต้องมีการจ้างครูอัตราจ้างเป็นจำนวนมาก

(๓) การพัฒนาและส่งเสริมครู

(๓.๑) ครูมีรายได้น้อยเมื่อเทียบกับผู้ทำงานในภาคส่วนอื่น ทำให้ครูมีหนี้สินมากส่งผลต่อสภาพการทำงานที่มีผลต่อคุณภาพการศึกษาโดยรวม

(๓.๒) ขาดระบบการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง และระบบการบริหารจัดการครูและการนิเทศการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

(๓.๓) เทคโนโลยีและสื่อการสอนเป็นเครื่องมือที่ดีในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา แต่ครูก็มีความสำคัญในการเป็นตัวแบบและให้ความรู้แก่เด็ก จึงควรมีกระบวนการใช้อย่างเหมาะสม การพัฒนาเทคโนโลยี และสื่อการเรียนการสอนที่เป็นระบบและสร้างเครือข่ายพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สร้างเครือข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงให้โรงเรียนอย่างทั่วถึง เพื่อเข้าถึงโลกแห่งการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะในท้องถิ่นทุรกันดาร

๒.๒) สภาพปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียน

(๑) ปัญหาเด็กอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ นักเรียนจบชั้น ป.๔ ป.๖ อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ เนื่องจากประเทศไทยมีการเรียนภาษาไทยน้อยที่สุดเมื่อเทียบสัดส่วนของหลักสูตรการเรียน ซึ่งเมื่อภาษาไทยไม่แตกฉานจึงทำให้เด็กไม่เก่งในวิชาอื่น ๆ เนื่องจากไม่เข้าใจภาษาไทยอย่างแท้จริง

(๒) ปัญหาโรงเรียนขนาดเล็ก เด็กมีคุณภาพต่ำ การยุบสถานศึกษาขนาดเล็กเป็นเรื่องที่ยากลำบาก เนื่องจากเป็นสัญลักษณ์ของชุมชน แต่ควรจะมีการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กให้มีคุณภาพ

(๓) ปัญหากระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ยังไม่ส่งเสริมกระบวนการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหาของผู้เรียนเท่าที่ควร

๒.๓) สภาพปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนการสอน กระบวนการจัดการเรียนรู้และการวัดผลประเมินผล

(๑) หลักสูตรการเรียนการสอน มีความจำเป็นที่จะต้องเรียนทั้ง ๘ กลุ่มสาระวิชา หรือไม่เนื่องจากชั่วโมงเรียนในสถานศึกษามากเกินไป (๖ - ๗ ชั่วโมง) ทำให้นักเรียนขาดโอกาสในการแสวงหาความรู้ในวิธีอื่นๆ และควรมีการออกแบบหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาของประเทศ และความต้องการของตลาดแรงงาน รวมทั้งควรมีการส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะชีวิตการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม ให้มีการยอมรับในสิทธิของผู้อื่น

(๒) กระบวนการเรียนการสอนเป็นสิ่งสำคัญแม้หลักสูตรจะดีแค่ไหน ถ้านำไปสอนไม่ดีก็ไม่ได้ผล นอกจากนี้ในส่วนของ การวัดและประเมินผล ควรมีการเพิ่มข้อสอบแบบอัตนัยให้มากขึ้น เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้วิธีการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และใช้เหตุผลมากขึ้น

(๓) ปัญหาการวัดผลและการประเมินผล ปัญหากระบวนการวัดผลและการประเมินผลที่อ่อนแอ การปล่อยเด็กให้ผ่านขึ้นชั้นมาเรื่อย ๆ โดยระบบการวัดและการประเมินผลที่ไม่มีการตก (ซ้ำชั้น) โดยเฉพาะโรงเรียนห่างไกล โรงเรียนขนาดเล็ก ก็ได้ตัวป้อนที่ดีอยู่คุณภาพมาตั้งแต่ต้นที่ผ่านระดับชั้นประถมศึกษามาย่อมนำไปสู่คุณภาพผู้เรียน

๓) ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ

ข้อสังเกต

(๑) ด้านคุณภาพครู

(๑.๑) ด้านการผลิตครู กระทรวงศึกษาธิการควรดำเนินโครงการทุนครูพันธุ์ใหม่อย่างต่อเนื่องโดยการให้ทุนการศึกษาและประกันการทำงาน เพื่อจูงใจให้คนดี คนเก่ง รักวิชาชีพครู มาเรียนครู เพราะมีผลการศึกษาชัดเจนว่า เป็นรูปแบบที่ทำให้ได้ตัวป้อนที่ดีและมีผลผลิตที่มีคุณภาพ เพื่อทดแทนอัตรากำลังครูที่เกษียณอายุราชการในอนาคต อีกทั้งเป็นโครงการที่เคยมีมติคณะรัฐมนตรีรองรับให้ดำเนินการแล้ว

(๑.๒) สถาบันอุดมศึกษาซึ่งเป็นหน่วยผลิตครู ควรมีแผนการผลิตบัณฑิตในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่ชัดเจน สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษาสังกัดต่าง ๆ ทั้งของรัฐและเอกชน ตลอดจนมีกระบวนการผลิตครู

รุ่นใหม่ การพัฒนาครูประจำการที่มีคุณภาพ และการส่งเสริมการวิจัยเพื่อความเป็นเลิศด้านวิชาชีพครู

(๑.๓) ด้านการใช้ครู ปัญหาความขาดแคลนอัตรากำลังครูทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพกล่าวคือ การมีครูผู้สอนไม่ครบชั้น ไม่ครบกลุ่มสาระ และมีครูผู้สอนไม่ตรงสาขาวิชา รวมทั้งปัญหาโรงเรียนขนาดเล็ก ส่งผลอย่างชัดเจนต่อคุณภาพการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการจำเป็นต้องมีแนวทางการแก้ไขปัญหาและ นวัตกรรมการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนการจัดสรรงบประมาณแก่สถานศึกษาขนาดเล็กให้ เพียงพอแก่การรักษาคุณภาพขั้นต่ำไว้ได้

(๑.๔) ด้านการพัฒนาและส่งเสริมครู มีข้อสังเกตที่เกี่ยวข้องกับการทำผลงานเพื่อเลื่อนวิทยฐานะครู และการปรับเปลี่ยนหลักเกณฑ์และวิธีการในการพิจารณาออกใบประกาศวิชาชีพครู กล่าวคือ

(๑.๔.๑) หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนวิทยฐานะของครู ตลอดจน กระบวนการประเมิน จำเป็นต้องเชื่อมโยงเกี่ยวเนื่องกับการเรียนการสอน และส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาอย่าง แท้จริง รวมทั้งควรกำหนดมาตรการป้องกันการคัดลอกผลงานหรือรับจ้างทำผลงานทางวิชาการ และกรรมการ ผู้ประเมินผลงานบางส่วนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม

(๑.๔.๒) ครูผู้สอนในสถานศึกษาอาชีวศึกษา ซึ่งมีได้จบการศึกษาในปริญญาทางการศึกษา ยังมี ปัญหาเกี่ยวกับการพิจารณาให้ได้รับใบประกอบวิชาชีพครูตามข้อบังคับของคุรุสภา ในขณะที่สถานศึกษา ประเภทนี้จำเป็นต้องใช้ครูที่จบการศึกษาด้านวิชาชีพเฉพาะทาง จึงควรต้องพิจารณาแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่าง เร่งด่วน

(๒) ด้านคุณภาพผู้เรียน

(๒.๑) ควรมีการศึกษาปัจจัยและองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพผู้เรียน ทั้งโครงสร้าง หลักสูตรการเรียนการสอนที่ควรให้ความสำคัญต่อกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะทางภาษาซึ่งเป็น เครื่องมือในการสื่อสารที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ต่อไป

(๒.๒) คุณภาพผู้เรียนขึ้นอยู่กับคุณภาพของครูผู้สอนที่ต้องให้ความสำคัญต่อกระบวนการจัดการ เรียนรู้ที่เหมาะสมกับธรรมชาติของกลุ่มสาระการเรียนรู้และกลุ่มผู้เรียน

(๒.๓) ควรให้ความสำคัญต่อคุณภาพผู้เรียนที่ครบถ้วน รอบด้าน นอกเหนือจากการเน้นผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน

(๓) ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน กระบวนการจัดการเรียนรู้และการวัดผลประเมินผล

(๓.๑) ควรปรับโครงสร้างเวลาเรียนโดยการเพิ่มน้ำหนักเวลาและชั่วโมงเรียนให้กับกลุ่มสาระ การเรียนรู้ที่มีความสำคัญให้มากขึ้น เช่น ภาษาไทย คณิตศาสตร์ และลดน้ำหนักเวลาและชั่วโมงเรียนในกลุ่ม สาระการเรียนรู้ที่สามารถบูรณาการจัดกิจกรรมภายนอกได้ เช่น สังคมศึกษา ศิลปะ สุขศึกษา

(๓.๒) กระบวนการจัดการเรียนการสอนเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด ครูต้องสามารถจัดการเรียนการสอน แบบบูรณาการ มีเทคนิคการเรียนการสอนวิธีใหม่ ๆ แทนการสอนแบบบรรยายเพียงอย่างเดียว จะต้องมีการนำ รูปแบบการเรียนการสอนมาใช้อย่างหลากหลาย มีกระบวนการเรียนการสอนที่หลากหลาย รวมทั้งในการผลิตครู ควรจะต้องมีการฝึกให้ครูมีทักษะในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการด้วย

(๓.๓) การวัดและการประเมินผล ควรมีการทดสอบโดยข้อสอบอัตนัยให้มากขึ้น และเป็นการ ทดสอบที่สามารถบูรณาการหลายกลุ่มสาระการเรียนรู้มาอยู่ในการสอบครั้งเดียวกันซึ่งกระบวนการวัดผลและ ประเมินผลควรมีวิธีการที่หลากหลายนอกเหนือจากการใช้แบบทดสอบ

ข้อเสนอแนะ

(๑) ด้านคุณภาพครู

(๑.๑) การผลิตครู

(๑.๑.๑) กระบวนการผลิตจะต้องมีการจำกัดกรอบการผลิตตามปริมาณความต้องการของประเทศ ต้องผลิตให้เพียงพอต่อความต้องการใช้ครู ซึ่งจะทำให้ได้คนที่มีคุณภาพเข้าสู่ระบบ จะต้องมียุติว่าใครจะเป็นผู้ผลิต การผลิตให้แก่โรงเรียนประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา จะผลิตอย่างไร โดยจะต้องรู้ว่าแต่ละหน่วยงานต้องการครูแบบไหน และควรให้ความสำคัญในการจัดคณาจารย์ที่มีความรู้และประสบการณ์ในสาขาวิชาที่เปิดสอน รวมถึงควรมีการควบคุมและจำกัดปริมาณสถาบันผลิตครูให้มีความชัดเจนในเรื่องจำนวนสถาบันผลิตและสาขาวิชาที่มีความเชี่ยวชาญ

(๑.๑.๒) การตั้งสถาบันครุศึกษาแห่งชาติ ไม่ควรเป็นหน่วยผลิตครู แต่ควรเป็นหน่วยงานที่ช่วยเสริมในเชิงการวางยุทธศาสตร์ มาตรการการสร้างเครือข่ายและความร่วมมือ ซึ่งคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ที่เป็นหน่วยผลิตควรแสวงหาความร่วมมือจากองค์กรอื่น ๆ ที่มีโรงเรียนในสังกัด ในการที่จะผลิตครูให้กับองค์กรนั้น ๆ

(๑.๑.๓) หลักสูตรการผลิตครูมีหลายรูปแบบ ทั้งหลักสูตร ๕ ปี หลักสูตร ๔ + ๑ เห็นว่าควรจัดทำเป็นหลักสูตรเดียวที่มีมาตรฐานเดียวกัน ตลอดจนหลักสูตรที่เน้นความชำนาญเฉพาะทาง

(๑.๑.๔) ควรมีการกำหนดมาตรฐานหรือคุณสมบัติของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ หรือมหาวิทยาลัยที่จะผลิตครู จะต้องมีความพร้อมด้านบุคลากร ด้านหลักสูตร ตลอดจนโรงเรียนสาธิตซึ่งจะใช้ในการฝึกปฏิบัติ

(๑.๑.๕) การผลิตครูสายอาชีวศึกษา เสนอดังนี้ ๑) ให้นำหน่วยงานผู้ใช้เป็นผู้ผลิต ให้นำหน่วยงานต้นสังกัดเป็นผู้ผลิตและเน้นความเป็นเฉพาะทาง ๒) ผู้ที่จะเข้ามาเป็นครูอาชีวศึกษา จะต้องเป็นผู้ที่มาจากระบบอาชีวศึกษาโดยตรง ๓) หลักสูตรในการผลิตครูอาชีวศึกษาต้องเน้นในเรื่องนวัตกรรม เทคโนโลยี และเน้นการปฏิบัติ ประมาณ ๗๐% เน้นทางด้านทฤษฎี ประมาณ ๓๐%

(๑.๒) การใช้ครู

(๑.๒.๑) ปัญหาขาดแคลนครู ปัญหาครูไม่ครบชั้น ควรเพิ่มงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัวให้สูงมากขึ้นโดยให้ตามความเป็นจริงที่จะบริหารจัดการให้เกิดคุณภาพ และควรมีการกระจายอำนาจให้แก่โรงเรียนอย่างเต็มที่ ให้จัดการตามความเหมาะสมและความต้องการของแต่ละโรงเรียน นอกจากนี้ ควรให้ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยเฉพาะในระดับปฐมวัย และการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(๑.๒.๒) ถ้าสถานศึกษาใดมีงบประมาณพออาจจะมีการจ้างครูที่เกษียณอายุราชการแล้วที่ยังสามารถทำการสอนได้มาสอนโดยจ้างเป็นปีต่อปีหรือสอนเป็นรายชั่วโมง

(๑.๒.๓) ควรใช้หลักการใช้ครูร่วมกัน เช่น โรงเรียนบางโรงเรียนไม่ได้ขาดแคลนครูในเชิงปริมาณ แต่ขาดครูในบางสาขา เป็นการใช้ครูร่วมกันในบางสาขา เป็นการหมุนเวียนครูโดยมีเครือข่ายร่วมกัน ซึ่งโรงเรียนขนาดเล็กก็สามารถดำเนินการได้

(๑.๒.๔) ควรมีการใช้ครูเก่งมาช่วยเสริมความรู้และทักษะให้แก่เด็ก โดยการจัดค่ายวิชาต่าง ๆ เช่น ค่ายวิทยาศาสตร์ ค่ายคณิตศาสตร์ เป็นต้น

(๑.๒.๕) การให้ครูสอนในชั้นเรียนให้ได้คุณภาพ ผู้บริหารโรงเรียนและเขตพื้นที่การศึกษาจะต้องมีการนิเทศให้ถึงห้องเรียน และควรจะต้องมีการคืนครูให้ห้องเรียน

(๑.๒.๖) กระบวนการจัดสรรงบประมาณให้โรงเรียนควรจะให้เงินอุดหนุนรายหัวโดยกำหนดกรอบการใช้เงินไว้ เพื่อเกิดความคล่องตัวในการบริหารจัดการของโรงเรียน และที่สำคัญควรกระจายอำนาจบริหารจัดการในฐานะนิติบุคคลให้แก่โรงเรียนอย่างแท้จริงโดยเฉพาะโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีความพร้อม

(๑.๒.๗) การประเมินความดีความชอบจะต้องเป็นไปตามหลักความเป็นธรรมโดยยึดผลงานเป็นหลัก มีระบบและขั้นตอนที่ชัดเจนตั้งแต่ระดับผู้บริหารลงมา มีการประเมินและตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง

(๑.๒.๘) การประเมินผลการปฏิบัติงานของครูควรจะเป็นการประเมินจากผลที่เกิดกับผู้เรียน ผลที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ โดยไม่เน้นเฉพาะผลงานทางวิชาการ ผลงานวิจัย หรือเอกสารการสอน

(๑.๒.๙) ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาควรมีระบบเดียว โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพภายในเป็นหลัก และหากการประกันคุณภาพภายในเข้มแข็งแล้ว ไม่จำเป็นต้องมีการประกันคุณภาพภายนอกแต่อย่างใด นอกจากนี้ ไม่ควรมีการประเมินทุกโรงเรียนเนื่องจากต้องใช้งบประมาณเป็นจำนวนมาก ควรสุ่มประเมินเป็นโรงเรียนไปซึ่งทุกโรงเรียนก็จะมีเตรียมความพร้อมสำหรับการประเมิน

(๑.๒.๑๐) ส่งเสริมให้ครูมีโอกาสพัฒนาตัวเองตามเกณฑ์ที่ครูสภาหรือ ก.ค.ศ. กำหนด

(๑.๓) การพัฒนาและส่งเสริมครู

(๑.๓.๑) หน่วยงานต้นสังกัดควรจะต้องมีการพัฒนาครูในแต่ละระยะของการปฏิบัติงาน และควรมีหลักสูตรที่หลากหลายในการพัฒนาครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา

(๑.๓.๒) ต้องมีกระบวนการตรวจสอบความรู้ความเป็นครู มีกระบวนการในการนิเทศ กำกับ ติดตามครู โดยการแบ่งกลุ่มครู หรือสร้างกระบวนการ กลไกนิเทศ โดยการให้ครูช่วยครู เพื่อนช่วยเพื่อน ที่ช่วยน้องมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างเป็นระบบ

(๑.๓.๓) ในการอบรมครูควรจัดให้มีการอบรมในช่วงปิดภาคเรียน เพื่อไม่ให้กระทบต่อการเรียน การสอน

(๑.๓.๔) การใช้ระบบอินเทอร์เน็ต เห็นว่าส่วนใหญ่จะสามารถใช้เป็นแล้ว แต่ที่เป็นปัญหา คือ การใช้ที่ไม่คุ้มค่า โดยเฉพาะในหลายโรงเรียนไม่สามารถใช้ระบบอินเทอร์เน็ตได้ เนื่องจากอยู่ในพื้นที่ห่างไกล ระบบอินเทอร์เน็ตล้า เป็นตัน ซึ่ง สพฐ. ควรจะต้องมีการสำรวจและประเมินการใช้อินเทอร์เน็ตของโรงเรียนว่ามีความคุ้มค่าหรือไม่ด้วย เนื่องจากจะต้องมีการเสียค่าใช้จ่ายให้กับบริษัทที่รับผิดชอบแต่ในหลายโรงเรียนกลับไม่สามารถใช้ระบบอินเทอร์เน็ตได้

(๒) ด้านคุณภาพผู้เรียน

(๒.๑) จำนวนนักเรียนต่อห้องมากเกินไป ควรทำห้องเรียนให้เล็กลง จะต้องมีการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับจำนวนนักเรียนโดยเฉพาะระดับประถมศึกษาให้ได้ห้องละ ๒๐ - ๒๕ คน และต้องให้ครูมีอิสระในการจัดการเรียนการสอนและสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างหลากหลายโดยยึดหลักสูตรแกนกลางเป็นหลัก

(๒.๒) ควรมีการกำหนดว่าเด็กที่จะจบ ป.๓ จะต้องอ่านออกเขียนภาษาไทยได้ โดยครูจะใช้วิธีการสอนรูปแบบใดก็ได้ และจะต้องสามารถวัดผลได้

(๒.๓) ควรมีการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กให้มีคุณภาพ เช่น จัดนักเรียนที่มีความรู้ใกล้เคียงกันมาเรียนรวมกัน การจัดการเรียนการสอนแบบช่วงชั้น การใช้ทรัพยากรร่วมกัน ควรมีการจ้างครูอัตราจ้างให้มากขึ้น การรวมโรงเรียน และไม่ควรรยุโรงเรียนเดิมแต่อาจให้มีการเปลี่ยนสถานภาพโรงเรียนเป็นลักษณะอื่น โดยให้ท้องถิ่นเข้ามาดูแล เช่น Homestay ของท้องถิ่น สถานฝึกวิชาชีพ และแหล่งการเรียนรู้ของท้องถิ่น นอกจากนี้โรงเรียนใดที่ผู้อำนวยการจะย้ายหรือจะเกษียณอายุก็ไม่ต้องการเรียกบรรจุใหม่ ซึ่งจะช่วยลดงบประมาณลงได้เป็นอย่างมาก

(๒.๔) ควรมีกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะชีวิตและทักษะการคิดวิเคราะห์

(๒.๕) ควรมีการเพิ่มข้อสอบแบบอัตนัยให้มากขึ้น เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้วิธีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และอุปมาอุปมัยมากขึ้น

(๓) ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน กระบวนการจัดการเรียนรู้และการวัดผลประเมินผล

(๓.๑) เสนอให้มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างหลักสูตรการเรียนการสอน โดยเฉพาะโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีการเรียนภาษาไทยให้มากขึ้น

(๓.๒) โรงเรียนควรปรับนำหน้าหนังสือเวลาในการเรียนการสอน ชั่วโมงเรียนในแต่ละกลุ่มสาระในแต่ละระดับชั้น โดยให้มีความสอดคล้องกับบริบทภายในของแต่ละโรงเรียน และโรงเรียนจะต้องมีการวิเคราะห์ผู้เรียนก่อนว่ามีความพร้อมในระดับใด เพื่อที่จะกำหนดหลักสูตรของสถานศึกษาต่อไป

(๓.๓) การเรียนการสอนหรือข้อสอบที่จะทำให้มีลักษณะของการวิเคราะห์ สังเคราะห์ คือ จะต้องไม่เป็นการวัดผลเป็นรายวัตถุประสงค์ รายจุดประสงค์การเรียนรู้ ซึ่งจะทำให้สามารถสร้างข้อสอบที่ครอบคลุมหลายวิชาได้ และจะทำให้เด็กเรียนแบบบูรณาการและเรียนแบบมีกระบวนการคิดวิเคราะห์

(๓.๔) ควรมีการส่งเสริมเรื่องวิถีความเป็นไทย การอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม ทักษะการใช้ชีวิตไว้ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยเน้นกิจกรรมใน ๒ ด้าน คือ ๑) ด้านการป้องกันตัวเองจากภัยต่าง ๆ ๒) กิจกรรมที่จะแก้ปัญหาเชิงลบที่จะเกิดขึ้นในสังคม และกิจกรรมที่เสริมทักษะในเชิงบวก เช่น เรื่องประชาธิปไตย ดนตรี กีฬา เป็นต้น

๓ คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาเรื่อง วิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

๑) ความเป็นมา

ตามที่ที่ประชุมคณะกรรมการการศึกษา ครั้งที่ ๓๑ วันพุธที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ได้พิจารณา เรื่อง วิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และมีมติตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณาศึกษา เพื่อศึกษาการมีหรือเลื่อนวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยมอบหมายให้นายครูมานิตย์ สังข์พุ่ม ตำแหน่ง โฆษกคณะกรรมการ เป็นประธานคณะอนุกรรมการ นั้น ซึ่งคณะอนุกรรมการชุดดังกล่าวมี จำนวน ๑๐ คน ประกอบด้วย

๑. นายครูมานิตย์ สังข์พุ่ม	ประธานคณะอนุกรรมการ
๒. นายสุบรรณ ไชยศิริโชติ	รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายโฆสิตีร์ แสงกุลสง	รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่สอง
๔. นายกิตติพงศ์ พวงศิริ	อนุกรรมการ
๕. นายธำรง ชูทัฬห	อนุกรรมการ
๖. นายพิน พรหมแก้ว	อนุกรรมการ
๗. นายสุรสาธิต ผาสุข	อนุกรรมการ
๘. นายอภัย ไพโรสินธุ์	อนุกรรมการ
๙. นายสุกิจ วันสุตล	เลขานุการคณะอนุกรรมการ
๑๐ นางจินตนา ตันตสุทธิกุล	ผู้ช่วยเลขานุการคณะอนุกรรมการ

นอกจากนี้คณะอนุกรรมการได้ตั้งที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ จำนวน ๑๕ คน เพื่อให้มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานทางวิชาการ ให้คำปรึกษา เสนอแนะ รวมทั้งปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะอนุกรรมการหรือประธานคณะอนุกรรมการมอบหมาย ประกอบด้วย

๑) นายเกษม งามไสยา	๒) นายทยาวัต สมมาก
๓) นายทองสา ยงเพชร	๔) นายภัทรศักดิ์ ชัยปัญญา
๕) นางบุญรัตน์ ศรีธเรศ	๖) นายบำเรอ ภาณุวงศ์
๗) นายประดิษฐ์ ระสิตานนท์	๘) นางมาตา แก้วเซ่ง
๙) นายรุ่งโรจน์ ตรงสกุล	๑๐) นายวิเชียร วาพัทธ์ไทย
๑๑) พันตำรวจโทไวพจน์ อภรณ์รัตน์	๑๒) นางศศิธร พูลทอง
๑๓) นายสันติ บานแย้ม	๑๔) นายอานนท์ วาปีทะ
๑๕) นางอุดมรัตน์ อภรณ์รัตน์	

ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการได้เชิญผู้แทนหน่วยงานเข้าร่วมประชุมกับคณะอนุกรรมการในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้คำปรึกษา รวมทั้งข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อคณะอนุกรรมการ ได้แก่ นายวิวัฒน์ แหวนหล่อ (รองเลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา) สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

๒) ผลการพิจารณาศึกษา

คณะอนุกรรมการได้พิจารณาศึกษาข้อมูลและรายละเอียดที่เกี่ยวข้องและพิจารณาเห็นว่า การเลื่อนวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษานั้น มีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานของครูหลายด้านดังต่อไปนี้

(๑) ด้านการพัฒนาตนเอง

การเลื่อนวิทยฐานะมีความสำคัญกับตัวครูเป็นอย่างมากเพราะเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับครู

รวมทั้งทำให้ครูมีการพัฒนาตนเองเพื่อเข้าสู่มาตรฐานในการดำรงตำแหน่งวิทยฐานะต่าง ๆ อีกทั้งยังเป็นการให้ครูได้ศึกษาหาความรู้เพื่อเพิ่มศักยภาพของตนเอง รวมทั้งเป็นการแสดงความสามารถด้านวิชาการและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอีกทางหนึ่งด้วย แม้ว่าส่วนหนึ่งจะทำให้ครูมีภาระงานที่เพิ่มมากขึ้น

(๒) การพัฒนาผู้เรียน

ครูที่ได้เลื่อนวิทยฐานะจะมีความพยายามมากขึ้นที่จะพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรได้กำหนดไว้ ได้แก่ การสอนเสริม การพัฒนาสื่อการเรียนการสอน การประเมินผลตามสภาพจริง ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดการพัฒนาแก่ผู้เรียนมากที่สุด

(๓) การพัฒนาวิชาชีพครู

การเลื่อนวิทยฐานะของครูทำให้วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพที่มีเกียรติและเป็นที่ยอมรับของสังคมมากขึ้นเมื่อเทียบกับวิชาชีพอื่น ๆ และยังส่งผลไปยังภาพลักษณ์ของสถานศึกษาต่อความน่าเชื่อถือของสังคมอีกด้วย โดยเฉพาะครูที่ได้เลื่อนระดับวิทยฐานะที่สูงขึ้นจะได้รับความน่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับของสังคมมากขึ้นตามไปด้วย

ความสำคัญของการเลื่อนวิทยฐานะของครูดังกล่าวข้างต้นสอดคล้องกับงานวิจัยของ นายอัฐพล อินตะเสนา (<http://www.thaiedresearch.org/>) ที่ศึกษาเรื่อง “การวิจัยแบบผสมเพื่อศึกษาผลกระทบของการเลื่อนวิทยฐานะที่มีต่อการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” ซึ่งผลการศึกษามีความสอดคล้องกัน ดังนั้น การให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้เลื่อนวิทยฐานะจึงจำเป็นและมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะด้านการสร้างขวัญและกำลังใจของครูกลุ่มนี้ให้มีความสุขมีพลังในการปฏิบัติงานมากขึ้น นอกจากนี้คณะอนุกรรมการได้พิจารณาเกี่ยวกับปัญหาและผลกระทบของผู้ไม่ผ่านการประเมินเพื่อเข้าสู่วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ เพื่อหาแนวทางและวิธีการเยียวยาให้ผู้ที่ไม่ผ่านการประเมินดังกล่าว ดังนี้

๑) ปัญหาของกลุ่มครูที่ไม่ผ่านการประเมินเพื่อเข้าสู่วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ

กลุ่มครูเยียวยามีจำนวนประมาณ ๙,๐๐๐ คน ได้เข้าอบรมเพื่อพัฒนาขอรับการประเมินให้เลื่อนวิทยฐานะเป็นครูชำนาญการพิเศษเป็นครั้งแรก ตาม ว ๒๕ ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) กำหนด เมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยทำผลงานย้อนหลัง ๒ ปี (ผลงาน พ.ศ. ๒๕๔๘ - ๒๕๔๙) ส่งผลงานด้านที่ ๓ ปี พ.ศ. ๒๕๕๐ - ๒๕๕๑ แต่ผลงานด้านที่ ๓ ของครูกลุ่มนี้ไม่ผ่านเกณฑ์ ครูกลุ่มนี้จึงขอให้ สพฐ. ช่วยเหลือเยียวยาให้ครูกลุ่มนี้ได้มีโอกาสแก้ไขผลงานตามข้อคิดเห็นของคณะกรรมการที่ตรวจผลงานอีกครั้ง โดย สพฐ. ให้เข้ารับการอบรม E-Training แล้วให้สอบผ่านเกณฑ์ ๖๐% จึงมีสิทธิแก้ไขผลงานตามข้อคิดเห็นของคณะกรรมการผู้ตรวจสอบอีกครั้ง ผลปรากฏแม้ครูกลุ่มนี้แก้ไขผลงานตามคำแนะนำของผู้ตรวจ แล้วส่งใหม่ก็ยังไม่ผ่านการประเมินอีก

ดังนั้น ครูกลุ่มนี้มีความเห็นว่า การแก้ไขผลงานตามคำแนะนำของคณะกรรมการผู้ตรวจแล้วเหตุใดจึงไม่ผ่านการประเมิน ครูกลุ่มนี้จึงเรียกร้อง ขอให้ ก.ค.ศ. และองค์กรที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงาน สพฐ. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นต้น ช่วยหาทางแก้ไขให้ครูกลุ่มนี้ได้มีโอกาสปรับปรุงผลงานให้ผ่านเกณฑ์เป็นครูชำนาญการพิเศษ ในการดำเนินการเรียกร้องขอความอนุเคราะห์ให้ผู้มีอำนาจที่เกี่ยวข้อง ได้ช่วยเหลือเยียวยาให้ข้าราชการครูกลุ่มนี้ เพราะข้าราชการครูส่วนใหญ่มีอายุใกล้เกษียณแล้ว และมีหนี้สินเกิดจากการทำผลงานจริงด้วยตนเอง ขณะนี้เวลาในการมีสิทธิทำผลงานส่งก็กำลังจะสิ้นสุด ในเดือนมีนาคม ๒๕๕๕ และไม่พร้อมที่จะเข้ารับการประเมินตามเกณฑ์ใหม่ (ว ๑๗ และ ว ๕) จึงขอความอนุเคราะห์ให้หาทางช่วยเหลือข้าราชการครูที่ไม่ผ่านการประเมินดังกล่าวให้มีหรือเลื่อนวิทยฐานะเป็นครูชำนาญการพิเศษ เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นเกียรติประวัติแก่

ข้าราชการครูต่อไป

นอกจากนั้นเครือข่ายครูเยียวยา ๖ ภูมิภาคได้ดำเนินการยื่นข้อเรียกร้องในการแก้ไขเยียวยาครูผู้ไม่ผ่านการประเมินในรอบที่ ๑ และ ๒ ไม่ได้รับการแก้ไขทำให้ครูที่ไม่ผ่านการประเมินทั่วประเทศทุกข์ร้อนใจขาดขวัญกำลังใจเป็นอย่างยิ่ง ปัญหาต่าง ๆ ที่ยังไม่ได้รับการแก้ไขมีดังต่อไปนี้

(๑) สภาพปัญหา

(๑.๑) ในการอบรมครูเพื่อขอเลื่อนวิทยฐานะเป็น ค.ศ. ๓ ตาม ว ๒๕ จำนวน ๕ วัน ซึ่งเป็นการอบรมเน้นเนื้อหาว่าการทำผลงานจะต้องเน้นนวัตกรรมสิ่งที่มีผลต่อนักเรียน แต่การตรวจผลงานของคณะกรรมการกลับเน้นเรื่องแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นลักษณะการตรวจที่ขาดมาตรฐานตามที่อบรมครู

(๑.๒) ในบางเขตพื้นที่การศึกษาไม่ได้ประชุมชี้แจงผู้ตรวจก่อนการตรวจ (ตามหนังสือ ก.ค.ศ. ที่ต้องการให้มีการประชุมผู้อ่านผลงาน โดยเฉพาะกลุ่มครูเยียวยา)

(๑.๓) จากข้อสังเกตของคณะกรรมการผู้อ่านส่วนใหญ่ในบางเขตพื้นที่การศึกษาเป็นข้อสังเกตเรื่องแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งโดยหลักการประเมินแล้ว แผนการจัดการเรียนรู้ไม่มีคะแนน

(๑.๔) คณะกรรมการที่อ่านผลงานในบางวิชาไม่เข้าใจในบริบทของวิชา ทำให้ผลงานไม่ผ่านการประเมิน

(๑.๕) คณะกรรมการที่อ่านผลงานไม่มีกรรมการในเขตพื้นที่การศึกษาในสังกัดในบางเขตพื้นที่

(๑.๖) ผลงานทางวิชาการที่ส่งเยียวมาแล้วนั้น ซึ่งได้ทำตามข้อตกลงของคณะกรรมการผู้อ่านแต่ละคนในเบื้องต้นแล้ว แต่ไม่มีผลต่อการส่งผลงานเพื่อขอรับการประเมินใหม่

(๑.๗) การให้ครูผู้ไม่ผ่านการประเมินในรอบแรกเข้าสู่ระบบ e - Training ซึ่งได้ดำเนินการอบรมและสอบผ่านแล้ว แต่ไม่มีผลต่อการส่งผลงานเพื่อขอรับการประเมินใหม่

(๑.๘) การตรวจผลงานวิจัยในบางผลงานกลับเน้นรูปแบบของการวิจัยมากกว่าเนื้อหาสาระที่แท้จริง

(๑.๙) จากการประเมินผลงานที่ผ่านมาส่วหนึ่งมีอคติมากกว่าความถูกต้อง

(๑.๑๐) มาตรฐานการตรวจผลงานของคณะกรรมการแต่ละคน แต่ละเขตพื้นที่มีมาตรฐานการตรวจไม่เท่ากัน

(๒) ผลกระทบ

จากกรณีดังกล่าวที่กลุ่มครูไม่ผ่านการประเมินส่งผลให้ครูขาดขวัญกำลังใจส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนทำให้นักเรียนไม่มีคุณภาพ โดยเฉพาะผลการสอบ NT , O - Net , Lasไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้

คณะอนุกรรมการได้พิจารณาแนวทางและวิธีการเยียวยาครูผู้ไม่ผ่านการประเมินเพื่อเข้าสู่วิทยฐานะชำนาญการพิเศษตามหลักเกณฑ์พิเศษ โดยมีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะในแนวทางและวิธีการเยียวยาครูผู้ไม่ผ่านการประเมินเพื่อเข้าสู่วิทยฐานะชำนาญการพิเศษตามหลักเกณฑ์พิเศษ ดังต่อไปนี้

๑. หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินของ ก.ค.ศ. ที่ใช้อยู่ปัจจุบันต้องกำหนดให้มีความชัดเจนและต้องทำความเข้าใจกับครูผู้เข้ารับการประเมินวิทยฐานะ

๒. การช่วยเหลือครูที่ยังคงตกค้างการประเมินวิทยฐานะ อาจต้องหาวิธีและหลักเกณฑ์การประเมินแนวทางใหม่โดยการเสนอผลงานใหม่ทดแทนผลงานเดิม แต่ผลงานที่เสนอดังกล่าวต้องบ่งบอกถึงมาตรฐานของชาติ

๓. ปัญหาเกิดขึ้นที่เขตพื้นที่การศึกษาบางแห่งที่ตั้งกรรมการอ่านผลงานล่าช้า ทำให้ไม่มีผลงานส่งให้กระทรวงศึกษาธิการพิจารณา ฉะนั้น กระทรวงศึกษาธิการควรกระตุ้นหรือประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษาอย่างใกล้ชิดให้มากกว่านี้

๔. กรรมการผู้อ่านผลงานควรมีความเป็นกัลยาณมิตร มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความยุติธรรม อีกทั้งควรมีพี่เลี้ยงให้กับครูในการทำผลงานทางวิชาการ เพราะครูบางคนไม่ได้จบการศึกษาระดับปริญญาโท การทำการวิจัยจึงเป็นเรื่องยาก หากเขตพื้นที่การศึกษามีหน่วยงานที่คอยให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการทำวิทยฐานะทั้ง ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ก็จะทำให้ครูมีความเข้าใจมากขึ้น

๕. ผู้ที่ได้วิทยฐานะครบ ๕ ปีแล้ว จะต้องเข้าอบรมอีกครั้ง ซึ่งปรากฏว่าสถานที่ที่จัดอบรมนั้นไม่เพียงพอ ทำให้ครูจำนวนมากไม่สามารถเข้าอบรมตามที่กำหนดได้ และวิทยากรที่มาบรรยายควรมีแนวทางการแนะนำไปในแนวทางเดียวกันทั่วประเทศ ไม่ใช่ต่างคนต่างมีแนวทางของตนเอง

๖. ไม่ควรใช้วิธีการช่วยเหลือเยียวยาที่ทำให้สังคมมองว่ามี ๒ มาตรฐาน แต่ควรต้องมีมาตรฐานเดียวกันกับผู้ผ่านการประเมินไปแล้ว

๗. วิธีการให้ได้มาและการสรรหาซึ่งคณะกรรมการประเมิน ควรจะมีรูปแบบใด และคณะกรรมการจะต้องอยู่ในการกำกับของประธานคณะกรรมการ เพื่อที่บรรลุลวัตถุประสงค์การทำงานในประเด็นนี้ ที่ประชุมเห็นว่า เนื่องจากเป้าหมายหลัก คณะอนุกรรมการประเมินที่จะช่วยเหลือผู้ที่ไม่ผ่านการประเมินจำนวนประมาณ ๙,๐๐๐ คน ดังนั้น ในเบื้องต้น คณะกรรมการที่สรรหาต้องประกอบด้วยคุณธรรม จริยธรรมและศีลธรรม

๘. ให้มีคณะกรรมการทำหน้าที่ตรวจผลงาน ซึ่งคณะกรรมการชุดนี้จะมีจำนวนตามความเหมาะสมที่กำหนด และต้องให้มีการจัดอบรมคณะกรรมการเรื่องการตรวจ และองค์ประกอบของคณะกรรมการจะมีที่มาอย่างไร

๙. การจัดฝึกอบรมให้กับกรรมการประเมินควรให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

๑๐. กรรมการจะต้องคัดเลือกมาจากแต่ละจังหวัด เป็นกรรมการส่วนกลาง ครูต้องมีส่วนร่วมในการคัดเลือกกรรมการ และคณะกรรมการจะต้องช่วยกันพิจารณาผลงานทางวิชาการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

๑๑. ควรมีอาจารย์มหาวิทยาลัยจำนวนไม่น้อยกว่า ๑ คน และครูชำนาญการพิเศษขึ้นไปจำนวน ๒ คน มาร่วมเป็นกรรมการประเมิน

๑๒. เพื่อให้เห็นเป็นรูปธรรมสำหรับหลักเกณฑ์การประเมินเพื่อเยียวยาผู้ไม่ผ่านการประเมินฯ ต้องเป็นนโยบายของฝ่ายการเมืองที่จะต้องช่วยผลักดัน และสำหรับเกณฑ์ใหม่ที่ ก.ค.ศ. ได้ยกร่างและกำลังนำเสนอที่ประชุม ก.ค.ศ. นั้น ถ้านำมาใช้กับครูจำนวนประมาณ ๙,๐๐๐ คน ก็ส่งผลให้ต้องยื่นคำขอรับการประเมินใหม่ และต้องเสียเวลาอย่างน้อย ๒ ปี

๑๓. เห็นควรให้ดำเนินการตามขั้นตอนและอำนาจหน้าที่ของฝ่ายนิติบัญญัติ นั่นคือ คณะอนุกรรมการสรุปและรายงานผลการพิจารณาของคณะอนุกรรมการ และนำเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาเห็นชอบและให้คณะกรรมการได้นำเสนอไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ หรือ ก.ค.ศ. หรืออีกเส้นทางหนึ่งประธานคณะอนุกรรมการซึ่งอีกสถานะหนึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ตั้งกระทู้ถามในที่ประชุมใหญ่ของสภาหรืออาจเสนอเรื่องไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ โดยตรง

๑๔. ควรให้ฝ่ายการเมืองเข้าไปช่วยเหลือเพราะครูเหล่านี้เหนื่อยกับการทำผลงานมานานแล้ว โดยให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการออกประกาศให้ครูเหล่านี้ผ่านการประเมินเพื่อเข้าสู่วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ และให้ครูเหล่านี้เข้าอบรมหรือทำผลงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของตนเองให้ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อเป็นขวัญกำลังใจของครูเหล่านี้

๑๕. ควรสร้างหลักเกณฑ์การประเมินเพื่อเข้าสู่วิทยฐานะชำนาญการพิเศษให้กับผู้ที่ไม่ผ่านการ

ประเมินที่ตกค้างอยู่ให้มีความเข้มข้นปานกลาง ไม่แข็งจนเกินไปและไม่อ่อนจนเกินไป

๑๖. การเยียวยาผู้ไม่ผ่านการประเมินเพื่อเข้าสู่วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ ในครั้งนี้ ผู้ไม่ผ่านการประเมินควรทำผลงานเช่นเดิม ส่วนการเยียวยานั้นเป็นการหาวิธีการทำอะไรให้ผลงานได้ผ่านการประเมิน ไม่ใช่ไม่ต้องทำผลงาน เพราะวิทยฐานะชำนาญการพิเศษเป็นตำแหน่งทางวิชาการจึงต้องมีผลงานทางวิชาการ

๑๗. ไม่ควรนำผลงานทางวิชาการที่ไม่ผ่านการประเมินมาแล้วนำมาเสนอใหม่ เพราะอาจเกิดคำถามว่าในการเสนอครั้งก่อนว่าทำไมจึงไม่ผ่าน ถ้าหากครั้งนี้ผ่านการประเมิน อีกทั้งผลงานที่นำเสนอไม่น่าจะสอดคล้องกับภาวะในปัจจุบัน ฉะนั้น จึงควรจัดทำผลงานชิ้นใหม่โดยให้กรรมการผู้ประเมินอ่านผลงานในขณะที่มีการจัดอบรม จากนั้นก็ส่งให้ ก.ค.ศ. พิจารณาอีกครั้ง โดยไม่ต้องตั้งกรรมการผู้ประเมินอีก

๑๘. ควรให้ครูผู้ไม่ผ่านการประเมินมีส่วนร่วมในการเสนอชื่อผู้ที่จะเป็นกรรมการผู้ประเมิน โดยการเสนอให้เขตพื้นที่การศึกษาคัดเลือกอีกครั้ง ก็จะทำให้ครูทำผลงานอย่างมีความสุข และคณะกรรมการควรออกไปเยี่ยมและหาข้อมูลจากนักเรียน ผู้ปกครอง เพื่อประกอบการพิจารณาเพื่อให้ได้ครูที่มีวิทยฐานะที่มีคุณภาพ

๑๙. ควรเป็นกรรมการที่มีการแต่งตั้งขึ้นมาใหม่ แต่ควรมีกรรมการคนเดิมรวมอยู่ด้วย ซึ่งเป็นบุคคลที่มีความรู้และมีคุณภาพ โดยประธานคณะกรรมการเป็นผู้เสนอให้คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาพิจารณาแต่งตั้ง

๓. ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมการ

คณะอนุกรรมการมีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะในการยกระดับครูผู้ไม่ผ่านการประเมินเพื่อเข้าสู่วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ ดังนี้

๑) ควรให้โอกาสผู้ที่ไม่ผ่านการประเมินมีโอกาสได้รับการพิจารณาใหม่ โดยผลงานวิชาการจะต้องมีคุณภาพมากขึ้น โดยให้นำผลงานเดิมมาแก้ไขตามที่กรรมการได้ประเมินและให้ความเห็นว่าต้องแก้ไขในส่วนตัว และให้มีการอบรมเพิ่มเติมในส่วนในเรื่องนวัตกรรมทางการศึกษา การนำผลของการอบรมไปใช้ต่อยอดในการประกอบวิชาชีพเป็นเรื่องที่น่าสนใจ เสนอให้เพิ่มเติมลงในหลักเกณฑ์การประเมินซึ่งจะส่งผลให้การเรียนการสอนได้รับการใส่ใจ พัฒนา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก็จะดีขึ้น

๒) แนวทางการช่วยเหลือจะต้องเปิดโอกาสให้ครูที่ไม่ผ่านการประเมินได้มีโอกาสแก้ไขผลงานทางวิชาการเดิม โดยให้ยื่นคำขอและประเมินผลงานด้านที่ ๓ ด้านเดียว

๓) แนวทางการอบรมพัฒนา จะต้องเน้นให้ปรับแก้ผลงานทางวิชาการตามความเห็นของกรรมการว่าจะต้องแก้ไขที่จุดไหนอย่างไร เพื่อช่วยให้ครูผ่านการประเมินเป็นแนวทางสำคัญที่ยังต้องคงไว้ โดยมีการอบรม ๕ วัน หรือตามความคิดเห็นของคณะกรรมการ และให้ ก.ค.ศ. สรรหากรรมการประเมินจากอาจารย์มหาวิทยาลัยต่าง ๆ และผู้มีความรู้ความสามารถเชี่ยวชาญตามแต่ที่จะพิจารณาและเห็นชอบ และคณะอาจารย์แต่ละคณะต้องมีผู้นำเพื่อช่วยในการประสานและให้กรรมการชุดเดียวกันนี้เป็นวิทยากรอบรม เพื่อให้ครูที่ผ่านการประเมินมีคุณภาพ และ ก.ค.ศ. ต้องกำหนดการสรรหากรรมการไว้ในหลักเกณฑ์ โดยการอบรมพัฒนาตามหลักสูตรนี้ให้ถือว่าเป็นการอบรมพัฒนาก่อนแต่งตั้งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติมด้วย

๔) กรณีที่ให้อาจารย์มหาวิทยาลัยเป็นทั้งกรรมการผู้ประเมิน และวิทยากรผู้อบรมก็จะส่งผลให้เกิดความรวดเร็วและมีความแน่นอน และจะได้ไม่มีคำครหาจากสังคมและบุคคลภายนอกเพราะถือว่าผลงานที่ผ่านการประเมินมีคุณภาพ

๕) สำหรับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นเห็นควรให้ครูผู้รับการประเมินเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายเอง

๖) กำหนดระยะเวลาการอบรมควรกำหนดไว้หลายๆ ช่วง เพื่อให้สามารถจัดอบรมได้

๗) การเสนอให้ช่วยเหลือครั้งนี้ต้องเร่งดำเนินการและเสนอไปยังกระทรวงศึกษาธิการเพื่อเสนอที่ประชุม ก.ค.ศ. เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไปอย่างรีบด่วน

๔ คณะอนุกรรมการพิจารณาการศึกษา กรณีขอให้เพิ่มงบประมาณสนับสนุนโรงเรียนเอกชนที่ได้รับผลกระทบจากการปรับเงินเดือนครูจบปริญญาตรี เป็นเดือนละ ๑๕,๐๐๐ บาท

๑) ความเป็นมา

ด้วยในคราวประชุมคณะกรรมการการศึกษา ครั้งที่ ๔๒ เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๕ ที่ประชุมได้พิจารณาเรื่องเรื่องร้องเรียนของสมาคมโรงเรียนเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ กรณีขอให้เพิ่มงบประมาณสนับสนุนโรงเรียนเอกชนที่ได้รับผลกระทบจากการปรับเงินเดือนครูจบปริญญาตรี เป็นเดือนละ ๑๕,๐๐๐ บาท ตามนโยบายของรัฐบาล และมีมติตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณาการศึกษาเพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางตลอดจนวิธีการในการแก้ปัญหาผลกระทบจากการปรับเงินเดือนครูจบปริญญาตรี เป็นเดือนละ ๑๕,๐๐๐ บาท แล้วจัดทำรายงานผลการพิจารณาการศึกษาพร้อมทั้งข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว โดยมอบหมายให้ศาสตราจารย์กนก วงษ์ตระหง่าน ตำแหน่ง รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่ เป็นประธานคณะอนุกรรมการ ซึ่งคณะอนุกรรมการชุดดังกล่าว มีจำนวน ๑๐ คน ประกอบด้วย

๑. ศาสตราจารย์กนก วงษ์ตระหง่าน	ประธานคณะอนุกรรมการ
๒. นายเจริญ คันธวงศ์	รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายณัฐ บรรทัดฐาน	รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่สอง
๔. นางจิระพันธ์ พิมพ์พันธ์ุ	โฆษกคณะอนุกรรมการ
๕. นายนพพร สุวรรณรุจิ	อนุกรรมการ
๖. นายชาญวิทย์ ทับสุพรรณ	อนุกรรมการ
๗. นางสาวจรรยา อยู่โปร่ง	อนุกรรมการ
๘. นายศิริภาพ เจริญกุล	อนุกรรมการ
๙. นายสุธี พิพิธวัฒนาพันธ์ุ	เลขานุการคณะอนุกรรมการ
๑๐. นางสุนิษาญ์ ปิยะวิทยานนท์	ผู้ช่วยเลขานุการคณะอนุกรรมการ

นอกจากนี้คณะอนุกรรมการได้ตั้งที่ปรึกษาในคณะอนุกรรมการ ซึ่งเป็นผู้แทนหน่วยงาน/องค์กรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

กระทรวงศึกษาธิการ

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

- นายธีระพันธ์ พุทธิสวัสดิ์ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านส่งเสริมมาตรฐานการศึกษา

ผู้แทนโรงเรียนเอกชน

๑. นางปาริชาติ ปรียาโชติ	๒. นางรัตนภรณ์ วัฒนศัพท์
๓. นายบุญฤทธิ์ โสพิกุล	๔. นายสมนึก นาห้วยทราย
๕. นางรุจภรณ์ ภูอมรกุล	๖. นางกัญตฤทัย นาห้วยทราย

๒) ผลการพิจารณาการศึกษา

การดำเนินการพิจารณาศึกษาครั้งนี้ คณะอนุกรรมการได้พิจารณาประเด็นปัญหาผลกระทบจากการปรับเงินเดือนครู เป็นเดือนละ ๑๕,๐๐๐ บาท ผลกระทบจากการปรับเงินเดือนครู เป็นเดือนละ ๑๕,๐๐๐ บาท ตามกรอบแนวทางการดำเนินงานของคณะกรรมการที่ได้ตั้งไว้ คือ พิจารณาการศึกษาข้อเรียกร้อง กรณีขอให้เพิ่มงบประมาณสนับสนุนโรงเรียนเอกชนที่ได้รับผลกระทบจากการปรับเงินเดือนครู เป็นเดือนละ ๑๕,๐๐๐ บาท ซึ่งสามารถสรุปผลการพิจารณาได้ ดังนี้

ตามที่รัฐบาลมีนโยบายปรับเงินเดือนแรกบรรจุข้าราชการวุฒิปริญญาตรี ๑๕,๐๐๐ บาท เริ่มตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๕ ปรับเป็นอัตรา ๑๑,๖๘๐ บาท วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๖ ปรับเป็นอัตรา ๑๓,๓๐๐ บาท และ

วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๗ ปรับเป็นอัตรา ๑๕,๐๐๐ บาท โดยจ่ายเงินเพิ่มการครองชีพชั่วคราวเพิ่มจากเงินเดือน เพื่อให้ได้รับไม่ต่ำกว่าเดือนละ ๑๕,๐๐๐ บาท ทั้งนี้ นโยบายดังกล่าวได้ครอบคลุมถึงภาคเอกชนด้วยโดยเฉพาะครูของโรงเรียนเอกชน ทำให้โรงเรียนเอกชนได้รับความเดือดร้อนจากนโยบายดังกล่าวอย่างมาก เนื่องจากโรงเรียนเอกชนไม่สามารถแบกรับภาระรายจ่ายที่เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากได้ อีกทั้งจะต้องปรับอัตราเงินเดือนย้อนหลังตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๕ เป็นต้นมา และยังต้องรับภาระจ่ายเงินเพิ่มการครองชีพชั่วคราวให้แก่ครูเพิ่มขึ้นจากเงินเดือนจนถึงเดือนละ ๑๕,๐๐๐ บาท คนละครึ่งกับรัฐบาล แม้รัฐบาลปรับเพิ่มเงินอุดหนุนรายบุคคลนักเรียนโรงเรียนเอกชนในส่วนของเงินสมทบเงินครูก็ตาม แต่ก็ยังไม่เพียงพอต่อการจ่ายเงินเดือนครูโรงเรียนเอกชนตามนโยบายของรัฐบาลดังกล่าวได้

ข้อเรียกร้องของโรงเรียนเอกชน

๑. เงินอุดหนุนรายบุคคลนักเรียนโรงเรียนเอกชน ในส่วนของเงินสมทบเงินเดือนครูที่โรงเรียนเอกชนได้รับเพิ่มขึ้นเป็น ๖๐๑ บาท และ ๗๕๑ บาทต่อคนต่อปี ไม่เพียงพอสำหรับนำไปจ่ายเงินเดือนครูในอัตรา ๑๑,๖๘๐ บาท ตามนโยบายของรัฐบาล เนื่องจากอัตราเงินอุดหนุนรายบุคคลนักเรียนโรงเรียนเอกชน ในส่วนของเงินสมทบเงินเดือนครู ที่เพิ่มขึ้นดังกล่าวคำนวณจากฐานเงินเดือนครูเฉลี่ย ๑๐,๔๒๘ บาทต่อเดือน ซึ่งควรคำนวณจากฐานเงินเดือนข้าราชการวุฒิปริญญาตรีที่ใช้อยู่ คือ ๘,๓๔๐ บาทต่อเดือน โดยหากคำนวณจาก ๘,๓๔๐ บาท เงินอุดหนุนเพิ่มขึ้นที่คำนวณได้จะเท่ากับ ๑,๖๐๓ และ ๒๐๐๔ บาท ต่อคนต่อปี ซึ่งสูงกว่าวิธีคำนวณที่ใช้อยู่ ๑,๐๐๒ และ ๑,๒๕๓ บาท ต่อคนต่อปี นอกจากนี้ โรงเรียนเอกชนยังได้เสนอให้เปลี่ยนแปลงอัตราส่วนครูต่อนักเรียน ดังนี้

๑) โรงเรียนขนาดเล็กมากมีนักเรียนไม่เกิน ๑๒๐ คน รัฐบาลควรให้เงินอุดหนุน ๑๑,๒๕๐ บาท โดยใช้อัตราส่วนครูต่อนักเรียนที่ ๑ ต่อ ๑๖

๒) โรงเรียนขนาดเล็กมีนักเรียนตั้งแต่ ๑๒๑ - ๓๐๐ คน รัฐบาลควรให้เงินอุดหนุน ๑๑,๒๕๐ บาท โดยใช้อัตราส่วนครูต่อนักเรียนที่ ๑ ต่อ ๑๖ เช่นเดียวกัน

๓) โรงเรียนขนาดกลาง - ใหญ่มาก นักเรียนตั้งแต่ ๑,๐๐๐ - ๖,๐๐๐ คน รัฐบาลควรให้เงินอุดหนุน ๑๐,๐๐๐ บาท โดยใช้อัตราส่วนครูต่อนักเรียนที่ ๑ ต่อ ๑๘

๒. ขอให้คณะรัฐมนตรีทบวณมติคณะรัฐมนตรีในส่วนเงินเพิ่มค่าชีพชั่วคราว โดยขอให้คณะรัฐมนตรีมีมติยกเว้นการจ่ายเงินเพิ่มค่าครองชีพชั่วคราวในส่วนของโรงเรียนเอกชน

ข้อเสนอของโรงเรียนเอกชน

โรงเรียนเอกชนพบปัญหาจากการที่รัฐบาลปรับเงินเดือนครูเป็น ๑๕,๐๐๐ บาท สาเหตุที่โรงเรียนเอกชนร้องเรียนว่าไม่สามารถจ่ายเงินเดือนครูที่ ๑๕,๐๐๐ บาท ได้ เนื่องจากรัฐบาลใช้ฐานเงินเดือน ๑๐,๔๒๘ บาท ในการหาค่าเฉลี่ยเพื่อคำนวณเงินอุดหนุน จึงได้เงินอุดหนุนเพิ่มเป็น ๖๐๑ บาท แต่ที่จริงแล้วโรงเรียนเอกชนขนาดเล็กและโรงเรียนเอกชนขนาดทั่วไป จ่ายเงินเดือนครูที่เดือนละ ๘,๓๔๐ บาท ฉะนั้น การที่รัฐบาลใช้ฐานเงินเดือนที่ ๑๐,๔๒๘ บาท ในการคำนวณหาค่าเฉลี่ยจึงไม่ถูกต้อง นอกจากนี้ อัตราส่วนระหว่างครูต่อนักเรียนในระดับอนุบาลและประถมศึกษา ใช้อัตราส่วนที่ ๑ ต่อ ๒๕ ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่ไม่เหมาะสม จึงทำให้เงินอุดหนุนที่ได้รับน้อยกว่าความเป็นจริง ในการกำหนดอัตราส่วนระหว่างครูต่อนักเรียนสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กมากและโรงเรียนขนาดเล็ก ควรอยู่ที่ ๑ ต่อ ๑๖ ในระดับอนุบาล - ประถมศึกษา และ ๑ ต่อ ๑๘ ในระดับมัธยมศึกษา จึงจะทำให้ได้รับเงินอุดหนุนที่เพียงพอต่อการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชน และจากข้อมูลของกระทรวงศึกษาธิการ พบว่าความสามารถในการแข่งขันระดับนานาชาติของประเทศไทย ระดับประถมศึกษา ประเทศไทยอยู่อันดับที่ ๓๑ มีอัตราส่วนครูต่อนักเรียนที่ ๑ ต่อ ๑๖ และในระดับมัธยมศึกษา ประเทศไทยอยู่ในลำดับที่ ๕๔ โดยมีอัตราส่วนครูต่อนักเรียนที่ ๑ ต่อ ๑๒.๒ และเมื่อเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายรายหัวภาครัฐกับ

ภาคเอกชนที่ได้รับเงินอุดหนุนและต้นทุนของภาคเอกชนจะพบว่า รัฐจัดการศึกษาโดยมีค่าใช้จ่ายสูงกว่าภาคเอกชน ถึง ๖ เท่า เมื่อเปรียบเทียบงบลงทุนก็พบว่าเฉพาะงบประมาณที่ใช้จ่ายเงินเดือนครูภาครัฐก็สูงกว่างบประมาณในการลงทุนของภาคเอกชนกว่าครึ่ง และการที่ใช้การคำนวณจากฐานเงินเดือนที่ ๑๐,๔๒๘ บาท และอัตราส่วนครูต่อนักเรียน ๑ ต่อ ๒๕ จะพบว่า ไม่ว่าโรงเรียนขนาดใดจะได้เงินอุดหนุนจำนวน ๖๐๑ บาท เท่ากันหมด ทำให้เงินไปกระจุกอยู่ที่โรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีจำนวนนักเรียนมากซึ่งเป็นการคิดที่ไม่ถูกต้องจึงทำให้เกิดปัญหาในเวลานี้ แต่ถ้าคิดตามแบบที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) คือ เงินเดือนคุณด้วยสิบสองหารด้วยอัตราส่วนครูต่อนักเรียน (๑ ต่อ ๒๕) จะทำให้ได้รับเงินอุดหนุนเพิ่มเป็น ๑,๖๐๒.๒๐ บาท ตามที่โรงเรียนเอกชนเรียกร้อง แต่อย่างไรก็ตาม ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ทั้งหมด เนื่องจากโรงเรียนขนาดเล็กมากยิ่งขึ้นได้รับความเดือดร้อน ทางแก้ไขที่ดีที่สุด คือ การเปลี่ยนอัตราส่วนครูต่อนักเรียนจาก ๑ ต่อ ๒๕ เป็น ๑ ต่อ ๑๖ ในระดับอนุบาล - ประถมศึกษา และอัตราส่วน ๑ ต่อ ๑๘ ในระดับมัธยมศึกษา ซึ่งสามารถคิดได้ดังนี้

ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ จะต้องปรับเงินเดือนครู เป็นเดือนละ ๑๑,๖๘๐ บาท รัฐบาลอุดหนุนให้โรงเรียนเอกชนระดับอนุบาล - ประถมศึกษา ๖๐๑ บาท และมัธยมศึกษา ๗๕๑ บาท (ใช้อัตราส่วนครูต่อนักเรียน ๑ ต่อ ๒๕) ถ้าใช้อัตราส่วน ๑ ต่อ ๑๘ ในระดับมัธยมศึกษา ก็จะได้เงินอุดหนุน ๒,๗๗๙.๖๗ บาท ในขณะที่อัตราส่วน ๑ ต่อ ๑๖ ในระดับอนุบาล - ประถมศึกษา ก็จะได้เงินอุดหนุน ๓,๗๕๓ บาท เพื่อใช้ในการปรับเงินเดือนครูเป็นเดือนละ ๑๑,๖๘๐ บาท

ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ จะต้องปรับเงินเดือนครู เป็นเดือนละ ๑๓,๓๐๐ บาท รัฐบาลให้เงินอุดหนุนเพิ่ม ระดับอนุบาล - ประถมศึกษา เป็น ๗๗๗.๖๐ ระดับมัธยมศึกษาเป็น ๙๗๒ บาท ซึ่งไม่เพียงพอเช่นกัน ถ้าเปลี่ยนอัตราส่วนครูต่อนักเรียนเป็น ๑ ต่อ ๑๘ ในระดับมัธยมศึกษา ก็จะได้เงินอุดหนุน ๑,๐๘๐ บาท และ อัตราส่วน ๑ ต่อ ๑๖ ในระดับอนุบาล - ประถมศึกษา ก็จะได้เงินอุดหนุน ๑,๒๑๕ บาท เพื่อใช้ในการปรับเงินเดือนครูเป็นเดือนละ ๑๓,๓๐๐ บาท

ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ จะต้องปรับเงินเดือนครู เป็นเดือนละ ๑๕,๐๐๐ บาท รัฐบาลให้เงินอุดหนุนเพิ่ม ระดับอนุบาล - ประถมศึกษา เป็น ๘๑๖ ส่วนระดับมัธยมศึกษาเป็น ๑,๐๒๐ บาท ซึ่งไม่เพียงพอเช่นกัน ถ้าเปลี่ยนอัตราส่วนครูต่อนักเรียน ๑ ต่อ ๑๘ ในระดับมัธยมศึกษา ก็จะได้เงินอุดหนุน ๑,๑๓๓.๓๓ บาท และ อัตราส่วน ๑ ต่อ ๑๖ ในระดับอนุบาล - ประถมศึกษา ก็จะได้เงินอุดหนุน ๑,๒๗๕ บาท เพื่อใช้ในการปรับเงินเดือนครูเป็นเดือนละ ๑๕,๐๐๐ บาท

สำหรับการคิดคำนวณเงินหนุนรายหัวปี ๒๕๕๕ ปรับเงินเดือนครูเป็นเดือนละ ๑๑,๖๘๐ บาท มีรายละเอียด ดังนี้ เช่น ชั้นอนุบาล ค่าใช้จ่ายพื้นฐานประกอบด้วย เงินพื้นฐาน ๑,๗๐๐ บาท เงินสมทบเงินเดือนครูร้อยละ ๑๐ เป็นเงินจำนวน ๑,๐๘๖ บาท รวมเป็น ๒,๗๘๖ บาท เงินอุดหนุนเงินเดือนครู ๘,๗๖๐ บาท รวมเงินอุดหนุน ๑๑,๕๔๖ บาท รัฐบาลโดย สช. จำนวนและอุดหนุนเพียง ๗,๗๕๓ บาท ฉะนั้น ภาคเอกชนขอเพิ่มเติมอีก ๓,๗๕๓ บาท นอกจากนี้รัฐบาลให้โรงเรียนเอกชนเก็บค่าธรรมการศึกษา ๓,๘๗๔ บาท ดังนั้น สช.คำนวณเงินอุดหนุนให้โดยเอาเงินที่รัฐบาลอุดหนุนจำนวน ๗,๗๕๓ บาท รวมกับค่าธรรมเนียมการศึกษา จะได้ ๑๑,๖๒๗ บาท แต่ภาคเอกชนคำนวณเงินที่รัฐบาลควรอุดหนุนได้ ๑๕,๔๒๐ บาท จะเห็นได้ว่าถ้าใช้อัตราส่วนครูต่อนักเรียน ๑ ต่อ ๑๖ ระดับอนุบาล - ประถมศึกษา และอัตราส่วน ๑ ต่อ ๑๘ ในระดับมัธยมศึกษา การคำนวณเงินอุดหนุนจะออกมาสมดุลทั้งหมด ในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๗ ก็เช่นเดียวกัน

สรุปความต้องการของโรงเรียนเอกชน ให้รัฐบาลให้เงินอุดหนุนเพื่อปรับเงินเดือนครูเป็นเดือนละ ๑๕,๐๐๐ บาท ดังนี้

๑. โรงเรียนขนาดเล็กมีนักเรียนไม่เกิน ๑๒๐ คน รัฐบาลควรให้เงินอุดหนุน ๑๑,๒๕๐ บาท โดยใช้อัตราส่วนครูต่อนักเรียนที่ ๑ ต่อ ๑๖

๒. โรงเรียนขนาดเล็กมีนักเรียนตั้งแต่ ๑๒๑ - ๓๐๐ คน รัฐบาลควรให้เงินอุดหนุน ๑๑,๒๕๐ บาท โดยใช้อัตราส่วนครูต่อนักเรียนที่ ๑ ต่อ ๑๖ เช่นเดียวกัน

๓. โรงเรียนขนาดกลาง - ใหญ่มาก นักเรียนตั้งแต่ ๑,๐๐๐ - ๖,๐๐๐ คน รัฐบาลควรให้เงินอุดหนุน ๑๐,๐๐๐ บาท โดยใช้อัตราส่วนครูต่อนักเรียนที่ ๑ ต่อ ๑๘

ระยะที่สอง เป็นการพิจารณาเงินอุดหนุนโรงเรียนเอกชนอย่างยั่งยืน จะเห็นได้ว่ารัฐบาลใช้งบประมาณในการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนของรัฐบาลมากกว่าภาคเอกชนเป็นจำนวนมาก โดยรัฐบาลมีค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษา ๔๖,๖๕๒.๙๑ บาทต่อคนต่อปี ในขณะที่ภาคเอกชนใช้ ๗,๗๙๓ บาทต่อคนต่อปี คิดเป็นอัตราส่วน ๑ : ๖ ในงบประมาณที่เท่ากัน ฉะนั้นรัฐบาลควรลดงบประมาณของรัฐบาลและเพิ่มงบประมาณให้ภาคเอกชนปีละร้อยละ ๑๐ เพื่อให้รัฐกับเอกชนมีความเท่าเทียมกัน

ผลกระทบรอบด้านของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก ได้แก่ การปรับเงินเดือนครูแบบก้าวกระโดด การจัดการศึกษาของท้องถิ่น การได้รับการสนับสนุนไม่เพียงพอ และครูสมองไหลลาออกเพื่อไปสอบบรรจุข้าราชการอยู่ตลอดเวลา

แนวทางการพิจารณาแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืน ได้แก่ ๑) การปรับแก้อัตราส่วนครูต่อนักเรียน ๒) กำหนดอัตราส่วนบุคลากรทางการศึกษาต่อครู ๓) แก้ไขวิธีการอุดหนุนรายหัวนักเรียนให้เหมาะสม ๔) เพิ่มงบประมาณให้กับการจัดการศึกษาอย่างยั่งยืน ๕) ปรับความคิดของหน่วยงานที่เป็นลูกกับโรงเรียนเอกชน

เมื่อโรงเรียนเอกชนไม่สามารถเปลี่ยนอัตราส่วนครูต่อนักเรียนได้ในปัจจุบัน ฉะนั้นจึงขอเสนอให้พิจารณาครูพี่เลี้ยงในระดับชั้นอนุบาล โดยอาศัยมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่กำหนดให้โรงเรียนในระบบจัดให้มีครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนในระบบให้เพียงพอแก่การจัดการศึกษาและมีจำนวนที่เหมาะสมกับนักเรียน ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด และระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนว่าด้วยการกำหนดจำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในระบบ พ.ศ. ๒๕๕๑ (ข) อนุบาล จำนวนนักเรียนต่อห้องไม่เกิน ๓๐ คน ให้มีครูห้องเรียนละ ๑ คน แต่ถ้าจำนวนนักเรียนต่อห้องเกิน ๓๐ คน ให้มีครูพี่เลี้ยง ๑ คน โดยขอแก้ไข ดังนี้ “(ข) อนุบาล จำนวนนักเรียนต่อห้องไม่เกิน ๒๕ คน ให้มีครูห้องเรียนละ ๑ คน ให้มีครูพี่เลี้ยง ๑ คน” โดยมีสูตรในการคำนวณ ดังนี้

สูตร

$$Tt = T1 + T2 + (\text{ซีต้า}) + a$$

$$T1 = N1 \text{ ทารด้วย } 25 \text{ ในระดับอนุบาลถึงประถมศึกษา}$$

$$T1 = N1 \text{ ทารด้วย } 20 \text{ ในระดับมัธยม}$$

$$T1 = \text{จำนวนครูทำการสอนครบชั้น}$$

$$T2 = \text{จำนวนครูพิเศษทำการสอน}$$

a = จำนวนครูพี่เลี้ยง

ซีต้า คือ จำนวนบุคลากรทางการศึกษา (ผู้อำนวยการ ธุรการ และอื่น ๆ)

ในการพิจารณาแนวทางการแก้ไขปัญหาของโรงเรียนเอกชนในระยะที่สอง ควรเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณมาร่วมรับฟังปัญหาด้วย ทั้งนี้ ในการพิจารณาแก้ไขปัญหาของโรงเรียนเอกชนให้คำนึงถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑) มาตรา ๔๙ แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

๒) มาตรา ๔๖ และ มาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม

(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓

๓) มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

๔) ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนว่าด้วยการกำหนดจำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในระบบ พ.ศ. ๒๕๕๑

(๑) โรงเรียนประเภทสามัญศึกษา

(๑.๑) ระดับก่อนประถมศึกษา

(ก) เตรียมอนุบาล จำนวนเด็กต่อห้องไม่เกิน ๑๕ คน ให้มีครู ๑ คน และพี่เลี้ยง ๑ คน ถ้าจำนวนเด็กต่อห้องตั้งแต่ ๑๖ คนขึ้นไป ให้มีพี่เลี้ยงเพิ่มขึ้น ๑ คน ต่อเด็ก ๑๐ คน สำหรับโรงเรียนนานาชาติ ให้มีครู ๑ คน และพี่เลี้ยง ๑ คน ต่อเด็ก ๒๐ คน

(ข) อนุบาล จำนวนนักเรียนต่อห้องไม่เกิน ๓๐ คน ให้มีครูห้องเรียนละ ๑ คน แต่ถ้าจำนวนนักเรียนต่อห้องเกิน ๓๐ คน ให้มีครูพี่เลี้ยง ๑ คน

นอกจากนี้ นายศิริภพ เจริญกุล นายกษมาคมโรงเรียนเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ เสนอ จำนวนเงินอุดหนุนที่รัฐบาลควรสนับสนุนโรงเรียนเอกชนเหมาะสมที่ ๒๕,๐๐๐ บาท ต่อคนต่อปี เนื่องจากเคยเป็นแนวคิดของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการคนก่อน เพราะเรื่องจำนวนนักเรียนมากหรือน้อยไม่ใช่ประเด็นปัญหาหลัก แต่การจัดการศึกษาอย่างเท่าเทียมกันตามกฎหมายรัฐธรรมนูญเป็นหลักการที่ต้องยึดถือ ดังนั้นการช่วยเหลือ สนับสนุน และส่งเสริมโรงเรียนเอกชน ทุกระดับทุกประเภท ตั้งแต่ปฐมวัยไปจนถึงระดับอาชีวศึกษา ทั้งระดับ ปวช. และระดับ ปวส. จึงควรให้มีความเท่าเทียมกันกับโรงเรียนของรัฐบาล ดังนั้นการนำเงินเดือนเฉลี่ยของครูทั่วประเทศ ที่ ๑๐,๔๒๘ บาท เป็นฐานในการคิดคำนวณเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัว รัฐบาลควรพิจารณาและทบทวนใหม่ อีกทั้งนโยบายอยากเรียนต้องได้เรียนของรัฐบาลส่งผลกระทบต่อ การรับนักเรียนของโรงเรียนเอกชนอย่างมาก จะมีโรงเรียนเอกชนจำนวนน้อยที่ไม่ได้รับผลกระทบเนื่องจากเป็นโรงเรียนเอกชนที่มีชื่อเสียง ซึ่งทำให้โรงเรียนเอกชนบางแห่งต้องปิดตัวลง

ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเงินอุดหนุนรายบุคคลนักเรียนโรงเรียนเอกชน

๑. รัฐบาลอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษานักเรียนโรงเรียนเอกชนในรูปของเงินอุดหนุนรายบุคคล ประกอบด้วย

๑.๑ เงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายพื้นฐาน (อัตราเดียวกับนักเรียนภาครัฐ)

๑.๒ เงินอุดหนุนสมทบเงินเดือนครู (มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๐ ให้ปรับในอัตราเดียวกันทุกครั้งที่มีการปรับเพิ่มเงินเดือนข้าราชการ)

๑.๓ เงินอุดหนุนเพิ่มร้อยละ ๑๐ ของค่าใช้จ่ายรายบุคคลนักเรียนภาครัฐตามนโยบายเรียนฟรี ๓ ปี ๒๕๕๒ (โรงเรียนต้องลดการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาลงเท่ากับอัตราที่ได้รับอุดหนุนเพิ่ม)

ทั้งนี้ ให้โรงเรียนเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาในส่วนที่ยังได้รับการอุดหนุนไม่เต็มอัตราค่าใช้จ่ายรายบุคคลนักเรียนภาครัฐได้ ส่วนโรงเรียนการกุศลรัฐบาลให้การอุดหนุนในอัตราร้อยละ ๑๐๐ ของค่าใช้จ่ายรายบุคคลนักเรียนภาครัฐ

ระดับการศึกษา/ ประเภทวิชา/ สายวิชา	อุดหนุน ค่าใช้จ่าย พื้นฐาน	อุดหนุนสมทบเงินเดือนครู			อุดหนุน เพิ่ม ๑๐ % ปี ๒๕๕๒	รวมอัตรา เงินอุดหนุน	ค่า ธรรมเนียม การศึกษา	ค่าใช้จ่าย รายบุคคล นักเรียน ภาครัฐ
		อัตราเดิม	อุดหนุน เพิ่ม ๑ /๑/ ๕๕	อัตรา ปัจจุบัน				
๑. ก่อน ประถมศึกษา	๑,๗๐๐	๔,๔๐๖	๖๐๑	๕,๐๐๗	๑,๐๘๖	๗,๗๙๓	๓,๘๗๔	๑๑,๖๖๗
๒. ประถมศึกษา	๑,๙๐๐	๔,๔๐๖	๖๐๑	๕,๐๐๗	๑,๐๕๖	๗,๙๖๓	๓,๔๐๔	๑๑,๓๖๗
๓. มัธยมศึกษา ตอนต้น	๓,๕๐๐	๕,๕๐๙.๕๐	๗๕๑	๖,๒๖๐.๕๐	๑,๒๖๕	๑๑,๐๒๕.๕๐	๒,๖๓๕	๑๓,๖๖๐.๕๐
๔. มัธยมศึกษา ตอนปลาย								
๔.๑ สายสามัญ	๓,๘๐๐	๕,๕๐๙.๕๐	๗๕๑	๖,๒๖๐.๕๐	๑,๒๙๕	๑๑,๓๕๕.๕๐	๒,๖๐๕	๑๓,๙๖๐.๕๐
๔.๒ สายอาชีพ (ปวช.)								
(๑) ช่าง อุตสาหกรรม	๖,๕๐๐	๕,๕๐๙.๕๐	๗๕๑	๖,๒๖๐.๕๐	๑,๙๔๙	๑๔,๗๐๙.๕๐	๕,๗๙๑	๒๐,๕๐๐.๕๐
(๒) พาณิชยกรรม	๔,๙๐๐	๕,๕๐๙.๕๐	๗๕๑	๖,๒๖๐.๕๐	๑,๕๘๘	๑๒,๗๔๘.๕๐	๔,๑๔๒	๑๖,๘๙๐.๕๐
(๓) ศิลปหัตถกรรม	๖,๒๐๐	๕,๕๐๙.๕๐	๗๕๑	๖,๒๖๐.๕๐	๑,๕๙๗	๑๔,๐๕๗.๕๐	๒,๙๒๓	๑๖,๙๘๐.๕๐
(๔) เกษตรกรรม	๕,๙๐๐	๕,๕๐๙.๕๐	๗๕๑	๖,๒๖๐.๕๐	๑,๖๘๙	๑๓,๘๔๙.๕๐	๔,๐๕๑	๑๗,๙๐๐.๕๐
(๕) คหกรรม	๕,๕๐๐	๕,๕๐๙.๕๐	๗๕๑	๖,๒๖๐.๕๐	๑,๓๒๒	๑๓,๐๘๒.๕๐	๑,๑๔๘	๑๔,๒๓๐.๕๐

๒. รัฐบาลมีนโยบายปรับเงินเดือนแรกบรรจุข้าราชการวุฒิปริญญาตรี ๑๕,๐๐๐ บาท เริ่มตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๕ ปรับเป็นอัตรา ๑๑,๖๘๐ บาท วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๖ ปรับเป็นอัตรา ๑๓,๓๐๐ บาท และวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๗ ปรับเป็นอัตรา ๑๕,๐๐๐ บาท โดยจ่ายเงินเพิ่มการครองชีพชั่วคราวเพิ่มจากเงินเดือนเพื่อให้ได้รับไม่ต่ำกว่าเดือนละ ๑๕,๐๐๐ บาท ดังนี้

๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๕ จะต้องปรับเงินเดือนครูโรงเรียนเอกชน เป็นเดือนละ ๑๑,๖๘๐ บาท รัฐบาลปรับเพิ่มอัตราเงินอุดหนุนนักเรียนโรงเรียนเอกชน ในส่วนของเงินสมทบเงินเดือนครู ระดับอนุบาล - ประถมศึกษา ๖๐๑ บาท ต่อคนต่อปี และมัธยมศึกษา ๗๕๑ บาท ต่อคนต่อปี ในอัตราส่วนครูต่อนักเรียน ๑ ต่อ ๒๕ และอุดหนุนเงินเพิ่มการครองชีพชั่วคราวให้แก่ครูเพิ่มขึ้นจากเงินเดือนจนถึงเดือนละ ๑๕,๐๐๐ บาท โดยรัฐบาลรับภาระครึ่งหนึ่ง คือไม่เกินเดือนละ ๑,๖๖๐ บาท

๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๖ จะต้องปรับเงินเดือนครูโรงเรียนเอกชน เป็นเดือนละ ๑๓,๓๐๐ บาท รัฐบาลปรับเพิ่มอัตราเงินอุดหนุนนักเรียนโรงเรียนเอกชน ในส่วนของเงินสมทบเงินเดือนครู ระดับอนุบาล - ประถมศึกษา เป็น ๗๗๗.๖๐ บาท ต่อคนต่อปี และระดับมัธยมศึกษาเป็น ๙๗๒ บาท ต่อคนต่อปี ในอัตราส่วนครูต่อนักเรียน ๑ ต่อ ๒๕ และอุดหนุนเงินเพิ่มการครองชีพชั่วคราวให้แก่ครูเพิ่มขึ้นจากเงินเดือนจนถึงเดือนละ ๑๕,๐๐๐ บาท โดยรัฐบาลรับภาระครึ่งหนึ่ง คือไม่เกินเดือนละ ๘๕๐ บาท

๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๗ จะต้องปรับเงินเดือนครูโรงเรียนเอกชน เป็นเดือนละ ๑๕,๐๐๐ บาท รัฐบาลปรับเพิ่มอัตราเงินอุดหนุนนักเรียนโรงเรียนเอกชน ในส่วนของเงินสมทบเงินเดือนครู ระดับอนุบาล - ประถมศึกษา เป็น ๘๑๖ บาท ต่อคนต่อปี และระดับมัธยมศึกษาเป็น ๑,๐๒๐ บาท ต่อคนต่อปี ในอัตราส่วนครูต่อนักเรียน ๑ ต่อ ๒๕

การกำหนดอัตราส่วนครูต่อนักเรียน ระดับอนุบาล – ประถม เป็น ๑ ต่อ ๒๕ ระดับมัธยมศึกษา – อาชีวศึกษา เป็น ๑ ต่อ ๒๐ เป็นไปตามอัตราส่วนของโรงเรียนรัฐบาล ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้กำหนด เมื่อเปรียบเทียบจำนวนนักเรียน งบประมาณ และสัดส่วนครูต่อนักเรียนโรงเรียนเอกชนกับรัฐบาลปีงบประมาณ ๒๕๕๖

เปรียบเทียบงบประมาณเฉลี่ยต่อนักเรียน ๑ คน ปีงบประมาณ ๒๕๕๖ ระหว่าง สข. สพฐ. และ สอศ. ดังนี้

งบบุคลากร สข. ได้รับจำนวน ๒๗๒,๗๒๙,๑๐๐ บาท สพฐ. ได้รับ ๒๑๕,๐๐๔,๐๐๕,๗๐๐ บาท ส่วน สอศ. (ปวช.) ได้รับ ๓,๔๓๐,๑๙๘,๘๐๐ บาท

งบดำเนินการ สข. ได้รับจำนวน ๑๐๘,๔๕๘,๓๐๐ บาท สพฐ. ได้รับ ๒๕,๑๐๘,๘๕๙,๕๐๐ บาท ส่วน สอศ. (ปวช.) ได้รับ ๑,๖๐๐,๒๓๖,๔๐๐ บาท

งบเงินอุดหนุน สข. ได้รับจำนวน ๓๓,๙๘๕,๖๐๔,๐๐๐ บาท สพฐ. ได้รับ ๔๓,๕๑๓,๗๘๙,๗๐๐ บาท ส่วน สอศ. (ปวช.) ได้รับ ๔,๙๓๙,๐๑๘,๐๐๐ บาท

งบรายจ่ายอื่น สข. ได้รับจำนวน ๒,๑๖๘,๒๐๐ บาท สพฐ. ได้รับ ๕๐๘,๑๑๘,๔๐๐ บาท ส่วน สอศ. (ปวช.) ได้รับ ๔๐๐,๓๔๐,๕๐๐ บาท

งบลงทุน สข. ได้รับจำนวน ๔๙,๘๐๐,๐๐๐ บาท สพฐ. ได้รับ ๑๐,๑๖๓,๙๔๖,๒๐๐ บาท ส่วน สอศ. (ปวช.) ได้รับ ๑,๓๖๑,๒๖๕,๔๐๐ บาท งบลงทุนที่ได้รับเป็นงบปรับสำนักงานของ สข. ซึ่งมีอยู่อายุการใช้งานมาแล้วถึง ๕๐ ปี

งบประมาณรวมเฉลี่ยต่อนักเรียน ๑ คน สข. ได้รับจำนวน ๑๕,๓๖๙ บาท สพฐ. ได้รับ ๓๘,๒๖๘ บาท ส่วน สอศ. (ปวช.) ได้รับ ๒๕,๗๖๖ บาท

งบดำเนินการเฉลี่ยต่อนักเรียน ๑ คน สข. ได้รับจำนวน ๑๕,๓๔๗ บาท สพฐ. ได้รับ ๓๖,๙๔๖ บาท ส่วน สอศ. (ปวช.) ได้รับ ๒๒,๗๗๖ บาท

งบลงทุนเฉลี่ยต่อนักเรียน ๑ คน สข. ได้รับจำนวน ๒๒ บาท สพฐ. ได้รับ ๑,๓๒๒ บาท ส่วน สอศ. (ปวช.) ได้รับ ๒,๙๙๐ บาท

งบบุคลากรเฉลี่ยต่อนักเรียน ๑ คน สข. ได้รับจำนวน ๕,๕๔๙ บาท สพฐ. ได้รับ ๒๗,๙๕๗ บาท ส่วน สอศ. (ปวช.) ได้รับ ๗,๕๓๔ บาท

๓. สัดส่วนจำนวนนักเรียนและงบประมาณ เอกชน กับ รัฐบาล เฉลี่ยทั่วประเทศ

จำนวนนักเรียนของโรงเรียนเอกชน มีจำนวน ๒,๕๒๑,๓๒๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๓ โดยคิดเฉพาะโรงเรียนเอกชนที่รับเงินอุดหนุน ส่วนที่ไม่รับเงินอุดหนุนมีประมาณ ๖๐๐ โรงเรียน เช่น โรงเรียนที่มีชื่อเสียงและโรงเรียนนานาชาติ นอกจากนี้ยังมีการศึกษานอกระบบที่ไม่รับเงินอุดหนุนเช่นเดียวกัน มีมากกว่าหนึ่งล้านคน ส่วนงบประมาณ ได้รับจำนวน ๓๔,๔๑๘,๗๕๙,๖๐๐ บาท เป็นร้อยละ ๑๐.๑ จำนวนนักเรียนของโรงเรียนรัฐบาล สพฐ. / สอศ.(ปวช.) มีนักเรียนจำนวน ๗,๘๕๔,๐๗๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๗ ได้รับงบประมาณ ๓๐๖,๐๒๙,๗๗๘,๖๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๘๙.๙

๔. สัดส่วนครูต่อนักเรียนโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชน เฉลี่ยทั่วประเทศ

สังกัด สพฐ.

- ระดับประถมศึกษา	๑ ต่อ ๑๗	- ระดับมัธยมศึกษา	๑ ต่อ ๒๒
- ศึกษาสงเคราะห์	๑ ต่อ ๒๒	- ศึกษาพิเศษ	๑ ต่อ ๑๔

- ระดับ ปวช. (สอศ.) ๑ ต่อ ๒๗ เฉลี่ย ๑ ต่อ ๑๙

สังกัด สช.

- ระดับสามัญ ๑ ต่อ ๑๗ - ระดับอาชีวศึกษา ๑ ต่อ ๒๐

- นานาชาติ ๑ ต่อ ๗

อัตราส่วนครูต่อนักเรียนเฉลี่ยแล้วประมาณ ๑ ต่อ ๑๗ ซึ่ง สช. ใช้ในการคิดคำนวณค่าใช้จ่ายรายหัว เพราะงบประมาณที่ได้รับก็จะกระจายไปตามรายหัว สำหรับประเด็นปัญหาคือ สช. ไม่มีบัญชีเงินเดือนของครูโรงเรียนเอกชน ดังนั้นการจัดสรรงบประมาณรายหัว จึงเป็นค่าใช้จ่ายพื้นฐานรวมกับเงินอุดหนุนที่เป็นเงินเดือนครูเข้าด้วยกัน จึงเป็นปัญหาว่าโรงเรียนไหนมีนักเรียนมากก็จะได้เงินอุดหนุนมาก ซึ่งต่างกับโรงเรียนของรัฐบาลที่แยกงบประมาณที่เป็นเงินเดือนออกต่างหาก อย่างไรก็ตามขณะนี้ถ้าไปปรับลดอัตราส่วนครูต่อนักเรียนจาก ๑ ต่อ ๒๕ เป็น ๑ ต่อ ๑๖ และ ๑ ต่อ ๑๘ ก็จะมีผลกระทบต่อโรงเรียนของรัฐบาลทำให้ต้องบรรจุครูเพิ่มและต้องเพิ่มงบประมาณเป็นเงินเดือนด้วย

แนวทางการปรับอัตราเงินอุดหนุนรายบุคคลเพื่อจ่ายเงินเดือนครู ๑๕,๐๐๐ บาท และปรับอัตราค่าใช้จ่ายรายบุคคล ซึ่งเป็นหน้าที่ของสภาการศึกษา โดยสภาการศึกษาทำวิจัยร่วมกับคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๓ สรุปได้ ดังนี้

๑. ค่าใช้จ่ายรายบุคคลนักเรียนภาครัฐ

๑) ก่อนประถมศึกษา ปรับเพิ่มเป็น ๑๔,๙๐๐ ต่อคนต่อปี

๒) ประถมศึกษา ปรับเพิ่มเป็น ๑๔,๙๐๐ ต่อคนต่อปี

๓) มัธยมศึกษาตอนต้น ปรับเพิ่มเป็น ๑๗,๗๘๐ ต่อคนต่อปี

๔) มัธยมศึกษาตอนปลาย

๔.๑) สายสามัญ ปรับเพิ่มเป็น ๑๗,๗๘๐ ต่อคนต่อปี

๔.๒) สายอาชีพ (ปวช.)

- อุตสาหกรรม / สิ่งทอ ปรับเพิ่มเป็น ๒๑,๑๐๐ ต่อคนต่อปี

- พาณิชยกรรม / ท่องเที่ยว ปรับเพิ่มเป็น ๑๙,๙๑๐ ต่อคนต่อปี

- ศิลปกรรม ปรับเพิ่มเป็น ๒๐,๘๔๐ ต่อคนต่อปี

- เกษตรกรรม / ประมง ปรับเพิ่มเป็น ๒๕,๕๒๐ ต่อคนต่อปี

- คหกรรม ปรับเพิ่มเป็น ๒๙,๙๗๐ ต่อคนต่อปี

๒. รายรับของโรงเรียนเอกชนในปัจจุบันได้แก่

๑) ระดับก่อนประถมศึกษา เงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายพื้นฐาน เป็นเงิน ๑,๗๐๐ บาท เงินสมทบเงินเดือนครู ๕,๐๐๗ บาท อุดหนุนเพิ่มร้อยละ ๑๐ เรียนฟรี ๑,๐๘๖ บาท รวมเงินอุดหนุนในปัจจุบัน ๗,๗๙๓ บาท คิดเป็นร้อยละ ๗๐ ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ ๓๐ เป็นค่าธรรมเนียมการศึกษา เป็นเงิน ๓,๘๗๔ บาท ซึ่งโรงเรียนเอกชนเป็นผู้จัดเก็บ แต่อย่างไรก็ตาม ค่าธรรมเนียมที่จัดเก็บ เมื่อรวมรายรับในปัจจุบันแล้วต้องไม่เกิน ๑๑,๖๖๗ บาท ฉะนั้นค่าใช้จ่ายที่ยังขาดเป็นเงิน ๓,๑๓๓ บาท ดังนั้นเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว สช. จึงเสนอแนวทางในการปรับเพิ่มเงินอุดหนุนเป็นสองแนวทาง ดังนี้

แนวทางที่หนึ่ง เพิ่มสมทบเงินเดือนครู ๑ มกราคม ๒๕๕๖ เป็น ๗๗๗.๕๐ บาท เมื่อรวมทุกระดับแล้วก็จะใช้งบประมาณ ๑,๙๒๑.๘๔ ล้านบาท ๑ มกราคม ๒๕๕๖ เป็น ๘๑๖ บาท เมื่อรวมทุกระดับแล้วก็จะใช้

งบประมาณ ๑,๙๙๙.๒๑ ล้านบาท ปีงบประมาณ ๒๕๕๘ เพิ่มเงินอุดหนุนรายบุคคล เป็น ๑,๖๓๙.๕๐ บาท เมื่อรวมทุกระดับแล้วก็จะใช้งบประมาณ ๔,๕๐๙.๖๖ ล้านบาท รวมเป็นอัตราเงินอุดหนุนใหม่ เท่ากับ ๑๑,๐๒๖ บาท (ในระดับก่อนประถมศึกษา) ดังนั้น เมื่อทุกฝ่ายเข้าใจข้อมูลเหล่านี้แล้วก็ร่วมกันพิจารณาแล้วหาทางออกร่วมกัน แนวทางที่สองก็ใช้หลักการเดียวกันแต่ตัวเลขจำนวนเงินแตกต่างกัน

ผลการพิจารณา

ตามที่สำนักงานส่งเสริมการศึกษาเอกชนและผู้แทนของโรงเรียนเอกชนประชุมร่วมกับสำนักงานงบประมาณ เห็นว่า การเพิ่มเงินอุดหนุนรายหัวสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนไม่ได้ไม่เห็นด้วยกับ นายสุธี พิพิธวัฒนาพันธ์ แต่มีข้อร้องเรียนจากครูไปยังกระทรวงศึกษาธิการจำนวนมาก เนื่องจากยังไม่ได้รับเงินตามที่กำหนด การนายสุธี พิพิธวัฒนาพันธ์ เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาเพิ่มเงินอุดหนุนรายหัว โดยเสนอสัดส่วนครูต่อนักเรียนเป็น ๑ ต่อ ๑๖ ซึ่งผิดไปจากหลักเกณฑ์ของรัฐบาลที่คิดค่าใช้จ่ายรายหัวตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๕ โดยมีสัดส่วนครูต่อนักเรียน ก่อนประถมศึกษา - ประถมศึกษาปีที่ ๑ ต่อ ๒๕ ส่วนระดับมัธยมศึกษาขึ้นไปใช้สัดส่วน ๑ ต่อ ๒๐ การคิดอัตราส่วนครูต่อนักเรียนโรงเรียนเอกชนคิดรวมถึงครูผู้ช่วยด้วย แต่ สช. ไม่ได้คิดรวมด้วย ฉะนั้นถ้าจะปรับสัดส่วนดังกล่าวก็ต้องปรับทั้งโรงเรียนของรัฐบาลและโรงเรียนเอกชนด้วย เนื่องจากเงื่อนไขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตรา ๖๐ (๑) ระบุว่า การจัดสรรงบประมาณเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัวสำหรับภาครัฐและภาคเอกชนต้องเสมอภาคและเท่าเทียมกัน เพราะฉะนั้น กระบวนการคิดอัตราเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัวใหม่ต้องใช้เวลา แต่ปัญหาเร่งด่วนคือ ครูโรงเรียนเอกชนยังไม่ได้รับเงินเดือนที่ ๑๕,๐๐๐ บาท ตามนโยบายของรัฐบาล ซึ่งเป็นขวัญและกำลังใจของครู ดังนั้นที่ประชุมจึงเสนอว่า ควรมีมาตรการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าซึ่งเป็นการแก้ปัญหาให้แก่ครูไม่ใช่การแก้ปัญหาให้แก่โรงเรียนเอกชน จึงมีประเด็นที่จะต้องพิจารณาว่า เงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัวเพิ่มเติมที่โรงเรียนเอกชนได้รับจากรัฐบาลในปัจจุบันเพียงพอต่อการจ่ายเงินเดือนครูตามนโยบายของรัฐบาลหรือไม่ อย่างไรก็ตามในจำนวนเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัวนั้นแบ่งเป็นเงินค่าใช้จ่ายพื้นฐานและเงินสมทบเงินเดือน และเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัวที่โรงเรียนเอกชนได้รับจากรัฐบาลจะต้องนำไปจ่ายเป็นเดือนครูก่อนไม่ต่ำกว่าวุฒิปริญญาที่ราชการกำหนด ก่อนปรับฐานเงินเดือนครูเป็นเดือนละ ๑๑,๖๘๐ บาท อัตราเงินเดือนระดับปริญญาตรี เดือนละ ๘,๓๔๐ บาท แต่พบปัญหาว่าบางโรงเรียนว่า เมื่อมีการปรับฐานเงินเดือนครูเป็นเดือนละ ๑๑,๖๘๐ บาท โรงเรียนบางโรงเรียนนำเงินอุดหนุนไปจ่ายเงินเดือนครูที่เดือนละ ๘,๓๔๐ บาท ไม่ได้จ่ายไปตามที่กำหนดส่วนเงินที่เหลือก็นำไปบริหารจัดการในส่วนอื่น แต่เมื่อมีการปรับฐานเงินเดือนครูปริญญาตรีใหม่เป็นเดือนละ ๑๑,๖๘๐ บาท โรงเรียนส่วนใหญ่จะคิดเอาส่วนต่างที่เพิ่มเติม จำนวน ๖๐๑ บาท ทหารด้วย ๑๒ เพื่อจ่ายส่วนต่างระหว่างเงินเดือน ๘,๓๔๐ บาท กับ ๑๑,๖๘๐ บาท ซึ่งไม่ถูกต้องเนื่องจากตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๕ ฐานเงินเดือนครูที่จบปริญญาตรีปรับเป็นเดือนละ ๑๑,๖๘๐ บาท ฉะนั้นโรงเรียนเอกชนจะต้องนำเงินอุดหนุนส่วนที่ได้รับการอุดหนุนจากรัฐบาลทั้งหมดไปปรับเพื่อจ่ายเงินเดือนครูตามที่รัฐบาลกำหนด นอกจากนี้ โรงเรียนเอกชนจะต้องจัดทำระบบบัญชีการเงินให้ชัดเจน ว่าเงินอุดหนุนในส่วนเงินสมทบเงินเดือนโรงเรียนได้นำไปจ่ายเป็นเงินเดือนครูให้ครบถ้วนตามเงื่อนไขของการอุดหนุนหรือไม่ ถ้าไม่เพียงพอก็ให้เสนอไปยัง สช. นอกจากนี้ถ้าโรงเรียนแจ้งครูเกินความจำเป็น หรือเกินอัตราส่วนตามที่กำหนด โรงเรียนจะต้องรับภาระค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ ไม่ใช่นำมารวมกับจำนวนที่รัฐบาลอุดหนุน และถ้าโรงเรียนเอกชนใดจัดการศึกษาไม่ได้คุณภาพรัฐบาลก็จะไม่จัดสรรเงินอุดหนุนไปให้ ทั้งนี้การที่จะแก้ไขปัญหาต่าง ๆ อย่างถูกต้อง โรงเรียนเอกชนจะต้องให้ข้อมูลข้อเท็จจริงที่ถูกต้องและ

เป็นจริงกับสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนด้วย

แต่เดิมเงินเดือนครูวุฒิปริญญาตรี เดือนละ ๘,๓๔๐ บาท เมื่อรัฐบาลมีนโยบายปรับเงินเดือนครู จบปริญญาตรีเป็นเดือนละ ๑๕,๐๐๐ บาท โดยมีการปรับเงินเดือนเป็นระยะ คือ วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๕ ปรับเป็นเดือนละ ๑๑,๖๘๐ บาท โดยบวกด้วยเงินค่าครองชีพชั่วคราว วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๗ ปรับเป็นเดือนละ ๑๓,๓๐๐ บาท (บวกด้วยเงินค่าครองชีพชั่วคราวให้ได้เป็นเดือนละ ๑๕,๐๐๐ บาท) และในวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๗ ปรับเป็นเดือนละ ๑๕,๐๐๐ บาท แต่โรงเรียนเอกชนได้รับผลกระทบเนื่องจากเงินอุดหนุนที่โรงเรียนได้รับเพิ่มขึ้นในระดับก่อนประถมศึกษา-ระดับประถมศึกษา จำนวน ๖๐๑ บาท และในระดับมัธยมศึกษาจำนวน ๗๕๑ บาท ต่อคนต่อปี ไม่เพียงพอสำหรับนำไปจ่ายเงินเดือนครูในอัตรา ๑๑,๖๘๐ บาท เนื่องจากอัตราเงินอุดหนุนที่เพิ่มขึ้นดังกล่าวคำนวณจากฐานเงินเดือนครูเฉลี่ยที่ ๑๐,๔๒๘ บาทต่อเดือน ซึ่งควรคำนวณจากฐานเงินเดือนข้าราชการวุฒิปริญญาตรีที่ใช้อยู่ คือ ๘,๓๔๐ บาทต่อเดือน โดยหากคำนวณจาก ๘,๓๔๐ บาท เงินอุดหนุนเพิ่มขึ้นที่คำนวณได้จะเท่ากับ ๑,๖๐๓ และ ๒๐๐๔ บาท ต่อคนต่อปี ซึ่งสูงกว่าวิธีคำนวณที่ใช้อยู่ ๑,๐๐๒ และ ๑,๒๕๓ บาท ซึ่งที่ประชุมเห็นชอบแนวทางการช่วยเหลือโรงเรียนเอกชนที่เงินอุดหนุนไม่พอจ่ายเงินเดือนครูในอัตรา ๑๑,๖๘๐ บาท ในระยะเร่งด่วนด้วยวิธีอุดหนุนเพื่อจ่ายเงินเดือนครูส่วนที่ขาดโดยตรง (Fast Track) โดยที่ประชุมเห็นชอบในแนวทางเบื้องต้นว่า ดังนี้

๑. โรงเรียนเอกชนต้องคำนวณจำนวนครูในแต่ละโรงเรียนที่ควรมีในอัตราส่วนที่กำหนด คือ ระดับก่อนประถมศึกษา - ประถมศึกษา สัดส่วนครูต่อนักเรียน ๑ ต่อ ๒๕ บวกผู้อำนวยการโรงเรียน ๑ คน (ตามที่กฎหมายกำหนดให้มีผู้อำนวยการโรงเรียน) ส่วนระดับมัธยมศึกษา สัดส่วนครูต่อนักเรียน ๑ ต่อ ๒๐ บวกผู้อำนวยการโรงเรียน ๑ คน เช่นกัน หากโรงเรียนเอกชนโรงเรียนใดมีครูเกินอัตราส่วนที่กำหนด โรงเรียนจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบในการจ่ายเงินเดือนทั้งหมด

๒. การคำนวณเงินอุดหนุน จะคิดเฉพาะเงินสมทบเงินเดือนครูเพื่อจ่ายเงินเดือนครู โดยโรงเรียนเอกชนแต่ละโรงเรียนต้องจัดทำข้อมูลรายชื่อครูที่โรงเรียนได้จ่ายเงินเดือนจริงส่งให้กับ สข. หากครูคนใดได้รับเงินเดือนไม่ถึงเดือนละ ๑๑,๖๘๐ บาท รัฐบาลจะให้การช่วยเหลือโดยการอุดหนุนส่วนที่ยังขาดเฉพาะครูที่ได้รับเงินเดือนไม่ถึง ๑๑,๖๘๐ บาท เท่านั้น ทั้งนี้ตามจำนวนครูที่มีอยู่จริงของแต่ละโรงเรียน โดยไม่รวมครูที่ยังไม่ได้บรรจุให้ครบตามสัดส่วนที่กำหนด หากโรงเรียนใดที่ได้รับเงินอุดหนุนสมทบเงินเดือนครูเพียงพอแล้ว ก็จะไม่ได้รับการช่วยเหลือเพิ่มเติมในครั้งนี้

๓. สำหรับเงินเพิ่มการครองชีพชั่วคราว รัฐบาลจะรับภาระครึ่งหนึ่งตามมติคณะรัฐมนตรี แต่อย่างไรก็ตาม ตามที่ประชุมได้มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สข.) ไปคิดคำนวณอัตราส่วนระหว่างรัฐบาลกับโรงเรียนเอกชน แต่ สข. ยังไม่สามารถคิดคำนวณได้เนื่องจากโรงเรียนเอกชนจำนวน ๑,๒๓๗ โรงเรียน ที่ยังไม่ได้ส่งข้อมูล ณ วันนี้ส่งข้อมูลกลับมาประมาณ ๒๐๐ โรงเรียน ส่วนข้อมูลในระบบ PSIS ก็พบปัญหาข้อมูลไม่ตรงกับความจริง เช่น บางโรงเรียนแจ้งว่ามีครูจำนวน ๔๒ คน แต่มีหลักฐานการจ่ายเงินเดือนผ่านธนาคารเพียง ๔๐ คน

อย่างไรก็ตาม สำหรับเงินเพิ่มการครองชีพชั่วคราว ที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้โรงเรียนเอกชนรับภาระคนละครึ่งกับรัฐบาล โดยนับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๕ ปรับเงินเดือนครูเป็นเดือนละ ๑๑,๖๘๐ บาท โรงเรียนเอกชนต้องจ่ายเงินเพิ่มการครองชีพชั่วคราว อีก ๑๖๖๐ บาทต่อเดือน และรัฐบาลจ่ายอีก ๑,๖๖๐ บาท รวมเงินเดือนที่ครูจะได้รับ เป็น ๑๕,๐๐๐ บาทต่อเดือน ซึ่งเห็นว่าโรงเรียนเอกชนไม่สามารถรับภาระได้อย่าง

แน่นอน เนื่องจากเฉพาะการปรับเงินเดือนครูเป็นเดือนละ ๑๑,๖๘๐ บาท โรงเรียนเอกชนยังประสบปัญหา

๓. ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ

ข้อสังเกต

๑) การแก้ปัญหาโรงเรียนเอกชนที่ได้รับผลกระทบจากการปรับเงินเดือนครูจบปริญญาตรี เป็นเดือนละ ๑๕,๐๐๐ บาท ด้วยวิธีการอุดหนุนเพื่อจ่ายเงินเดือนครูส่วนที่ขาดโดยตรง (Fast Track) เป็นเพียงการแก้ไขปัญหาในระยะเร่งด่วน ระยะที่หนึ่งเท่านั้น และไม่อาจแก้ไขปัญหายจนเป็นที่พอใจของทุกฝ่ายได้ทั้งหมด แต่อย่างน้อยก็แก้ไขปัญหาของโรงเรียนเอกชนได้ร้อยละ ๘๐ นอกจากนี้ หลังจากปี พ.ศ. ๒๕๕๗ หวังว่าการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการ จะเป็นแนวทางของการพัฒนาระบบของการศึกษาเอกชน เพื่อเป็นหลักในการพัฒนาการศึกษาของประเทศต่อไป

๒) รัฐบาลควรดำเนินนโยบายภายใต้แนวคิดที่ต้องสนับสนุนให้โรงเรียนเอกชนอยู่ได้ เพื่อให้โรงเรียนเอกชนทำหน้าที่แบ่งเบาภารกิจด้านการศึกษาของรัฐบาล เมื่อเงินอุดหนุนที่ให้ไปไม่เพียงพอต่อการดำเนินกิจการของโรงเรียนเอกชน ก็ต้องมาคิดร่วมกันว่ารัฐบาลควรให้เงินอุดหนุนจำนวนเท่าใดจึงจะพอให้โรงเรียนเอกชนดำเนินกิจการต่อไปได้

๓) โรงเรียนเอกชนควรมีข้อเสนอในการแก้ไขปัญหาของโรงเรียนเอกชนให้กับรัฐบาลโดยที่รัฐบาลไม่จำเป็นต้องเพิ่มงบประมาณในส่วนของการทรงศึกษาธิการแต่อย่างใด เพียงแต่ให้รัฐบาลเฉลี่ยงบประมาณของการทรงศึกษาธิการให้กับโรงเรียนเอกชนในสัดส่วนที่เหมาะสม และรัฐบาลคอยติดตามและประเมินผลโรงเรียนเอกชนให้ได้คุณภาพทางการศึกษาตามที่รัฐบาลกำหนด และรัฐบาลควรหยุดขยายโรงเรียนของรัฐแต่เพิ่มจำนวนของโรงเรียนเอกชนเข้ามาแทนที่

๔) สูตรในการคำนวณที่ใช้กับโรงเรียนแต่ละแห่ง แต่ละพื้นที่ แต่ละลักษณะที่แตกต่างกัน เช่นโรงเรียนเอกชนที่อยู่บนเกาะ บนดอย หรือโรงเรียนเอกชนที่มีนักเรียนคนพิการอยู่ด้วย ควรใช้สูตรที่แตกต่างกันให้เหมาะสมกับโรงเรียนนั้น ๆ เนื่องจากโรงเรียนเอกชนแต่ละโรงเรียนไม่เหมือนกัน เมื่อทุกอย่างลงตัวแล้วจะทำอย่างไรที่จะสร้างแรงบันดาลใจให้ครูเป็นครูที่ดี

๕) คณะกรรมการการศึกษาได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการการศึกษาให้พิจารณาศึกษากรณีขอให้เพิ่มงบประมาณสนับสนุนโรงเรียนเอกชนที่ได้รับผลกระทบจากการปรับเงินเดือนครูจบปริญญาตรี เป็นเดือนละ ๑๕,๐๐๐ บาท ดังนั้น จึงมุ่งเน้นหาแนวทางแก้ไขปัญหให้กับครูโรงเรียนเอกชนที่ได้รับเงินเดือนเป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลตามที่ได้รับมอบหมาย

๖) รัฐบาลควรให้ความสนใจกลุ่มโรงเรียนการศึกษาทางเลือก เพราะเป็นโรงเรียนที่เน้นคุณภาพการศึกษาจึงทำให้มีจำนวนนักเรียนน้อย ทำให้ได้รับเงินอุดหนุนน้อยไปด้วยและมีปัญหาในการจ่ายเงินเดือนครูตามนโยบายของรัฐบาล

ข้อเสนอแนะ

๑. ตามที่รัฐบาลมีนโยบายปรับเงินเดือนแรกบรรจุข้าราชการวุฒิปริญญาตรีเป็น ๑๕,๐๐๐ บาท โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๕ ปรับเป็นอัตรา ๑๑,๖๘๐ บาท วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๖ ปรับเป็นอัตรา ๑๓,๓๐๐ บาท และวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๗ ปรับเป็นอัตรา ๑๕,๐๐๐ บาท โดยจ่ายเงินเพิ่มการครองชีพชั่วคราวเพิ่มจากเงินเดือนเพื่อให้ได้รับไม่ต่ำกว่าเดือนละ ๑๕,๐๐๐ บาท และการที่รัฐบาลปรับเพิ่มอัตราเงินอุดหนุนรายบุคคลนักเรียนโรงเรียนเอกชน ในส่วนของเงินสมทบเงินเดือนครูให้เพิ่มเติมขึ้น โรงเรียนเอกชนได้นำ

เงินอุดหนุนที่ได้รับไปจ่ายเงินเดือนครูตามเงื่อนไขแล้ว แต่เงินอุดหนุนไม่เพียงพอที่จะจ่ายให้แก่ครูได้ครบถ้วนตามนโยบายของรัฐบาล คณะกรรมการเห็นว่า โรงเรียนเอกชนได้รับผลกระทบจากนโยบายดังกล่าวอย่างมาก จึงเสนอขอให้รัฐบาลพิจารณาช่วยเหลือครูในโรงเรียนเอกชนที่ได้รับเงินอุดหนุนรายบุคคลในส่วนของเงินสมทบเงินเดือนครูไม่เพียงพอต่อการจ่ายเงินเดือนครูโรงเรียนเอกชนตามนโยบายของรัฐบาล ด้วยวิธีการอุดหนุนเพื่อจ่ายเงินเดือนครูส่วนที่ยังได้รับเงินเดือนไม่ถึงอัตราที่ทางราชการกำหนดโดยตรง (FAST TRACK)

๒. การจ่ายเงินเพิ่มค่าครองชีพชั่วคราวย้อนหลังโดยให้มีผลตั้งแต่ ๑ มกราคม ๒๕๕๕ โรงเรียนเอกชนมีภาระทางการเงินที่จะต้องจ่ายค่าครองชีพชั่วคราวให้กับครูตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๕ โดยให้โรงเรียนเอกชนรับภาระคนละกึ่งหนึ่งกับรัฐบาล ซึ่งโรงเรียนเอกชนได้คำนวณเงินงบประมาณที่โรงเรียนเอกชนจะต้องจ่ายให้กับครูไว้แล้ว ประมาณ ๑,๘๐๐ ล้านบาท คณะอนุกรรมการเห็นว่า เป็นภาระที่โรงเรียนเอกชนไม่สามารถรับได้ด้วยสถานะทางการเงินของโรงเรียนเอกชน จึงเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา ทบทวนมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๕ โดยขอให้ยกเว้นการจ่ายเงินเพิ่มค่าครองชีพชั่วคราวใน ส่วนของโรงเรียนเอกชน เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของโรงเรียนเอกชน

(จเร / ร่าง)

๕ คณะอนุกรรมการพิจารณาการศึกษาเพื่อแก้ปัญหาการรับรองสถาบันการศึกษา หลักสูตรการแพทย์ แผนไทยบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ด้วยในคราวประชุมคณะกรรมการการศึกษา ครั้งที่ ๘๔ เมื่อวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๕๖ ที่ประชุมได้พิจารณาเรื่องการรับรองสถาบันการศึกษา หลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กรณีที่การรับรองดังกล่าวล่าช้าเนื่องจากยังไม่ผ่านการรับรองจากสภาวิชาชีพ การแพทย์แผนไทยจนส่งผลกระทบต่อนักศึกษาที่เข้าเรียนในหลักสูตรดังกล่าวโดยได้เชิญบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อรับฟังข้อมูลข้อเท็จจริงตลอดจนความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเพื่อร่วมหาหนทางในการแก้ไขปัญหาพร้อมกันและในคราวประชุมคณะกรรมการการศึกษา ครั้งที่ ๘๕ เมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๖ คณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่าเรื่องดังกล่าวมีความสำคัญและมีผลกระทบต่อนักศึกษาที่เข้าเรียนในหลักสูตรดังกล่าวโดยสุจริตและเกี่ยวข้องกับคุณภาพของการศึกษาที่จะมีผลกระทบต่อประชาชนผู้มารับบริการด้านสุขภาพจากกลุ่มนักศึกษาดังกล่าว ดังนั้น เพื่อเป็นการหาหนทางในการแก้ไขปัญหาที่เป็นรูปธรรมและเร่งด่วนที่ประชุมจึงได้มีมติตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณาการศึกษาเรื่องดังกล่าวโดยมอบหมายให้นายบัญญัติ เจตนจันทร์ ตำแหน่ง เลขาธิการคณะกรรมการ เป็นประธานคณะอนุกรรมการ โดยมีอนุกรรมการทั้งหมด ๑๐ คน ประกอบด้วยกรรมการการศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุขในฐานะผู้แทนสภาวิชาชีพแพทย์แผนไทย ผู้แทนมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาในฐานะหน่วยงานกำกับดูแลและกรรมการการศึกษาตลอดจนคณะที่ปรึกษาในคณะกรรมการการศึกษาที่มีความรู้และความเข้าใจในเรื่องดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อร่วมหาหนทางในการแก้ไขปัญหาแล้วเสนอต่อคณะกรรมการการศึกษาเพื่อพิจารณาจัดทำเป็นข้อสังเกตและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาแล้วเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการต่อไป

คณะอนุกรรมการประกอบด้วย

๑. นายบัญญัติ เจตนจันทร์	ประธานคณะอนุกรรมการ
๒. นายสรชัช สุจิตต์	รองประธานคณะอนุกรรมการ
๓. นางบุญรีน ศรีธเรศ	อนุกรรมการที่ปรึกษา
๔. นายสุขุม กาญจนพิมาย	อนุกรรมการที่ปรึกษา
๕. นายสุพรรณ ศรีธรรมมา	อนุกรรมการที่ปรึกษา
๖. นายสุรกิจ สังขวรรณ	อนุกรรมการที่ปรึกษา
๗. นายรุ่งโรจน์ ตรงสกุล	โฆษกคณะอนุกรรมการ
๘. นายสมพงษ์ คูทรัพย์ทวี	อนุกรรมการ
๙. นางมยุรี สิงห์ไข่มุกข์	เลขานุการคณะอนุกรรมการ
๑๐. รองศาสตราจารย์นิตยา เพ็ญศิริินภา	ผู้ช่วยเลขานุการคณะอนุกรรมการ

นอกจากนี้ได้ตั้งที่ปรึกษาในคณะอนุกรรมการ จำนวน ๓ คน ดังนี้

๑. รองศาสตราจารย์สมโภช รติโอฬาร
๒. นายสุชาติ เลาบรีพัตร
๓. นายอดิศักดิ์ สุมาลี

คณะอนุกรรมการได้พิจารณาการศึกษาเพื่อแก้ปัญหาการรับรองสถาบันการศึกษา หลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช โดยมีการประชุมเพื่อการรับฟังข้อมูล ข้อเท็จจริง ความคิดเห็น ตลอดจนปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวจากทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องรวมทั้งศึกษาเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งภายหลังจากการพิจารณาการศึกษาแล้ว คณะอนุกรรมการได้มี

ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยแบ่งออกเป็น ๒ ระยะ คือ แนวทางการแก้ไขปัญหาในระยะเร่งด่วน และแนวทางการแก้ไขปัญหาในระยะยาว ดังนี้

๑. แนวทางเพื่อแก้ปัญหาระยะเร่งด่วน แบ่งออกเป็น ๒ แนวทาง ดังนี้

๑.๑ แนวทางแก้ปัญหาสำหรับนักศึกษาหลักสูตรแพทยแผนไทยบัณฑิต ต่อเนื่อง ๒ ปี ที่ยังไม่ผ่านการรับรองของสภาวิชาชีพแพทยแผนไทยที่ยังศึกษาอยู่ และจบการศึกษาไปแล้ว เสนอแนวทางสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ โดยขอให้สภาวิชาชีพแพทยแผนไทยรักษาการเร่งดำเนินการในการตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาเห็นชอบหลักสูตรและรับรองสถาบันแก่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชที่ยังคงค้างการพิจารณาโดยเร่งด่วน ทั้งนี้ขอให้มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชจัดเตรียมรายละเอียดเอกสารต่าง ๆ เพื่อประกอบการพิจารณารับรองสถาบันแก่คณะกรรมการดังกล่าว ได้แก่ข้อมูลเกี่ยวกับวุฒิการศึกษา ใบแสดงผลการศึกษา เป็นรายวิชา (Transcript) ตลอดจนเอกสารอื่น ๆ เพื่อแสดงให้เห็นถึงองค์ความรู้ที่มีของนักศึกษาโดยแยกนักศึกษาออกเป็นกลุ่มตามคุณสมบัติของนักศึกษาให้ชัดเจน และแยกกลุ่มที่มีใบประกอบวิชาชีพและที่ยังไม่มีใบประกอบวิชาชีพเพื่อให้คณะกรรมการสามารถพิจารณาได้ว่านักศึกษาเหล่านั้นมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานหรือไม่ กรณีที่คณะกรรมการเห็นว่ายังมีมาตรฐานไม่ครบและจำเป็นต้องเพิ่มเติมความรู้ ขอให้สภาวิชาชีพแพทยแผนไทยและมหาวิทยาลัยร่วมกันหรือเพื่อกำหนดแนวทางในการปรับปรุงเพิ่มเติมความรู้เท่าที่จำเป็นเพื่อให้นักศึกษาเหล่านั้นมีคุณสมบัติตามมาตรฐาน และหลังจากนั้นขอให้สภาวิชาชีพแพทยแผนไทยเปิดโอกาสให้นักศึกษากลุ่มดังกล่าวมีสิทธิ์ในการเข้าสอบเพื่อขอรับใบประกอบวิชาชีพต่อไป

๑.๒ แนวทางแก้ไขปัญหาสำหรับนักศึกษาหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต ๔ ปี ที่ยังไม่ผ่านการรับรองของสภาวิชาชีพแพทยแผนไทยที่จบการศึกษาและยังศึกษาอยู่ เสนอแนวทางสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ โดยขอให้สภาวิชาชีพแพทยแผนไทยรักษาการเร่งดำเนินการในการตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาเห็นชอบหลักสูตรและรับรองสถาบันแก่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชที่ยังคงค้างการพิจารณาโดยเร่งด่วน และขอให้มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชได้ดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรตามข้อเสนอแนะของสภาวิชาชีพแพทยแผนไทย เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีคุณภาพ พร้อมกันนี้เมื่อหลักสูตรได้รับการเห็นชอบและรับรองสถาบันแล้ว ขอให้มหาวิทยาลัยดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรที่เปิดมาก่อนให้เป็นไปตามหลักสูตรที่ผ่านความเห็นชอบและให้มีการจัดการเรียนการสอนให้แก่นักศึกษาที่ยังคงเรียนอยู่ได้เรียนตามหลักสูตรที่ผ่านการรับรองอย่างครบถ้วนและสำหรับนักศึกษาที่จบไปแล้วให้เรียนเพิ่มเติมในส่วนที่ขาดไป หลังจากนั้นก็ให้เข้าสู่ระบบการประเมินตามแนวทาง กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อขอรับใบประกอบวิชาชีพต่อไป

๒. แนวทางการแก้ไขปัญหาในระยะยาวเพื่อป้องกันปัญหาในอนาคตสำหรับกรณีมหาวิทยาลัยจะเปิดการเรียนการสอนหลักสูตรที่ต้องรับรองโดยสภาวิชาชีพ ขอให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงานกลางได้มีการสร้างความเข้าใจและเสนอแนวปฏิบัติไปยังมหาวิทยาลัยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยขอให้มหาวิทยาลัยได้เสนอหลักสูตรแก่สภาวิชาชีพเพื่อพิจารณารับรองก่อนจึงดำเนินการเปิดการเรียนการสอนและเพื่อป้องกันปัญหาความล่าช้าในการพิจารณารับรองสถาบันและหลักสูตรของสภาวิชาชีพควรให้สภาวิชาชีพแต่ละแห่งได้พิจารณากำหนดไว้ในหลักเกณฑ์ว่าจะสามารถตรวจรับรองสถาบันได้ภายในระยะเวลาที่เหมาะสมเท่าใดและหากไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ให้มีการกำหนดกลไกสำหรับมหาวิทยาลัยในการที่จะอุทธรณ์เพื่อให้ได้รับการพิจารณาตามระยะเวลาที่เหมาะสมและเป็นธรรมด้วย

นอกจากนี้ เนื่องจากปัจจุบันระบบการศึกษาของไทยมีแนวทางส่งเสริมและสร้างโอกาสทางการศึกษาจึงมีระบบการศึกษาที่หลากหลาย ได้แก่การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ทั้งนี้ในระดับอุดมศึกษายังมีสถาบันการศึกษาที่เป็นทั้งสถาบันการศึกษาแบบปิดและแบบเปิดซึ่งระบบและรูปแบบการศึกษาดังกล่าวเป็นไปตามแนวคิดของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และแก้ไขเพิ่มเติม

(ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓ ดังนั้นในการกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของหน่วยงานต้นสังกัดและการรับรองสถาบันการศึกษาของสภาวิชาชีพต่าง ๆ จึงควรให้มีความยืดหยุ่นและเหมาะสมต่อการจัดการศึกษาที่มีความหลากหลายดังกล่าวข้างต้น รวมทั้งคำนึงถึงเจตนารมณ์ในการจัดการศึกษาของสถาบันการศึกษานั้น ๆ ตลอดจนแนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ ขณะเดียวกันต้องอยู่ภายใต้กรอบของคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเป็นหลัก

๓. เพื่อให้การดำเนินการตามข้อสั่งเกิดและข้อเสนอแนะดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาในฐานะที่เป็นหน่วยงานกลางควรมีการประสานงานและสร้างความเข้าใจรวมถึงนำเสนอเรื่องดังกล่าวไปยังมหาวิทยาลัย สภาวิชาชีพต่าง ๆ ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ได้รับทราบเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานภายใต้กฎหมาย กฎ ระเบียบของแต่ละหน่วยงานต่อไป

๔. เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาในเชิงระบบ ขอให้กระทรวงศึกษาธิการทำการสำรวจข้อมูลของสถาบันการศึกษาในทุกระดับที่เปิดหลักสูตรการเรียนการสอนที่ต้องผ่านการรับรองโดยสภาวิชาชีพต่าง ๆ ที่หลักสูตรยังไม่ได้รับการรับรองจากสภาวิชาชีพ อนึ่ง หากพบปัญหาในการรับรองหลักสูตรและสถาบันที่มีลักษณะใกล้เคียงกับปัญหาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ให้นำแนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าวข้างต้นไปปรับใช้ตามสภาพปัญหาและความเหมาะสม ทั้งนี้ เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาในเชิงรุกต่อไป

๕. เนื่องจากการรับรองหลักสูตรและสถาบันของสภาวิชาชีพจะต้องมีงบประมาณในการดำเนินการ ซึ่งหากสภาวิชาชีพขาดงบประมาณในการดำเนินการดังกล่าวอาจเป็นปัจจัยหนึ่งส่งผลให้การรับรองสถาบันของสภาวิชาชีพล่าช้าได้ ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาเรื่องของงบประมาณขาดแคลนหรือไม่เพียงพอในการดำเนินการรับรองสถาบันของสภาวิชาชีพต่าง ๆ ในอนาคต จึงขอให้กระทรวงศึกษาธิการในฐานะหน่วยงานกำกับดูแลสถาบันการศึกษาได้มีการตั้งงบประมาณส่วนกลางไว้เพื่อรองรับปัญหากรณีที่สภาวิชาชีพต่าง ๆ มีปัญหาเรื่องงบประมาณในการดำเนินการดังกล่าวไว้ด้วย

๖ คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการโยกย้าย บรรจุ แต่งตั้งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มีมติแต่งตั้งเมื่อวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๕ โดยมีนายพงศกร อรรณนพพร เป็นประธานคณะอนุกรรมการ อยู่ระหว่างการจัดทำรายงานผลการพิจารณาศึกษา แต่ได้มีพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๖ จึงเป็นอันยุติ

๗ คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาการส่งเสริมการศึกษาเอกชนเพื่อพัฒนาระบบการศึกษาเอกชนอย่างยั่งยืน

มีมติแต่งตั้งเมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๕๖ โดยมี ศาสตราจารย์กนก วงษ์ตระหง่าน เป็นประธานคณะอนุกรรมการ อยู่ระหว่างการพิจารณาศึกษา แต่ได้มีพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๖ จึงเป็นอันยุติ

๘. คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติการศึกษาพระพุทธศาสนาแห่งชาติ พ.ศ.

แต่งตั้งเมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๖ โดยมี นายบัญญัติ เจตนจันทร์ เลขาธิการคณะกรรมการ เป็นประธานคณะอนุกรรมการ แต่ยังมีได้ดำเนินการพิจารณาศึกษา ได้มีพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๖ จึงเป็นอันยุติ

ภาคผนวก ก
ภาพกิจกรรมคณะอนุกรรมการในคณะกรรมการการศึกษา

คณะอนุกรรมการ

พิจารณาศึกษาแก้ไขปัญหาคความเหลื่อมล้ำและความไม่เป็นธรรมทางการศึกษา

คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษา

เรื่อง วิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

คณะอนุกรรมการ

พิจารณาศึกษาเรื่อง ครูกับคุณภาพการศึกษา

คณะอนุกรรมการ
พิจารณาศึกษากรณีขอให้เพิ่มงบประมาณสนับสนุนโรงเรียนเอกชน
ที่ได้รับผลกระทบจากการปรับเงินเดือนครูจบปริญญาตรี เป็นเดือนละ ๑๕,๐๐๐ บาท

คณะอนุกรรมการ
พิจารณาศึกษาเรื่อง ครูกับคุณภาพการศึกษา

คณะอนุกรรมการ
พิจารณาศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการโยกย้าย บรรจุ แต่งตั้ง
ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คณะอนุกรรมการ
พิจารณาศึกษาการส่งเสริมการศึกษาเอกชนเพื่อพัฒนาระบบการศึกษาเอกชนอย่างยั่งยืน

ภาคผนวก ข

รายนามคณะทำงานจัดทำรายงาน

.....

กลุ่มงานคณะกรรมการการศึกษา สำนักกรรมการ ๓

คณะผู้จัดทำฐานข้อมูล

นางสาวสุภาพร อัจเดช	วิทยากรชำนาญการพิเศษ
นางสาวชนาภัทร ช่างทอง	วิทยากรชำนาญการพิเศษ
นายวิษณุ รัตนสุทธิกุล	วิทยากรชำนาญการ
นางแสงดาว สกุลปราโมทย์	นิติกรชำนาญการ
นายพิสุทธิ์ ภูทองโปร่ง	นิติกรชำนาญการ
นางสาวสิรินทรา ขวัญสง่า	นิติกรปฏิบัติการ
ว่าที่ร้อยตรี จเร นาคสวาท	นิติกรปฏิบัติการ

ออกแบบปกและรูปเล่ม

นางสาวสุดาพร หงษ์สถิตย์	เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูลปฏิบัติงาน
-------------------------	-----------------------------------

พิมพ์ที่ : สำนักการพิมพ์
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร